

Festivāls Valmierā – jaunās un senās tradīcijās

Ir noticis vēl viens kārtējais LNS amatiermākslas festivāls “Stūru stūriem tēvu zeme”. Pēc skaita tas bija 22. festivāls, un Valmierā tas risinājās jau trešo reizi! Tālāk lasiet 6. lpp.

Rīgā – izlaiduma ziedos plaukst jauni sapņi

Rīgas internātvidusskolā bērniem ar dzirdes traucējumiem izlaidums notika 7. jūnijā. Skolas svinību zāle bija pilna ar ziediem – tie bija rokās daudziem klātesošajiem, uz palodžēm, uz skatuves...

Uz izlaidumu ieradās arī LNS prezidente Sandra Gerenovska, kura uzrunā iedrošināja absolventus mācīties tālāk un pasniedza viņiem LNS laikraksta “Kopsolī” abonementu. Viņa sveica arī skolas direktori Kristiānu Pauniņu un nesen ar Atzinības krustu apbalvoto direktores vietnieci izglītības jomā Zigrīdu Zagurilo.

Tālāk lasiet 9. lpp.

Cilvēki – personības

Par LNS Goda biedri Lilitu Janševsku un WFD prezidentu Kolinu Allenu lasiet **4. lpp.**, bet jubilārs Juris Spēkainis – Spēkains par savu dzīvi un mākslu stāsta – **12. lpp.**

Mūsu deļotāji Spānijā

Grupa Rītausmas deļotāju uzstājās Madridē un mājās atgriezās ar vairākiem pārsteidzošiem novērojumiem – **8. lpp.**

Skolās – izlaidumi

Kārtējie izlaidumi notikuši Rīgas internātvidusskolā bērniem ar dzirdes traucējumiem un Valmieras Gaujas krasta vidusskolas – attīstības centrā. Par absolventiem un viņu tālākajiem nodomiem – **9. lpp.**

Skarbā pieredze izsūtījumā Sibīrijā

Represētā LNS biedre Rasma Šteinberga dalās atmiņās par izsūtījumā pārdzīvoto. Viņu svešumā aizveda 5 gadu vecumā – **10. – 11. lpp.**

Vadības kalendārs

SANDRA GERENOVSKA, LNS prezidente

16. MAIJĀ

Sapulce par LNS projektiem – “LNS darbības stiprināšana – 2018” un “Tukumā un ap Tukumu”. Klātesošie – viceprezidente Brigita Lazda, Rīgas RB priekšsēdētāja Santa Kesenfelde, LNS valdes locekle Māra Lasmane, projektu nodaļas vadītāja Aija Sannikova ar asistenti Karīnu Pavlovu – apsprieda pastāvošās problēmas un to risinājumus.

17. MAIJĀ

Kopā ar B. Lazdu komandējums Valmierā. Pārrunas saistībā ar zemes sadalīšanu Brīvības ielā 44, Valmierā. Tikšanās ar kultūras nama un citiem darbiniekiem par organizatoriskiem jautājumiem saistībā ar festivāla norisi šajā pilsētā 2.jūnijā. Ar kolēģi Uldzi Strazdiņu un režisori Santu Tanenbergu pārrunāti dažādi jautājumi saistībā ar festivāla norisi.

18. MAIJĀ

Kopā ar B. Lazdu sapulce

LNS reģionālo biedrību vadītājiem par biedrību darbu.

22. MAIJĀ

SIVA Konsultatīvās padomes sēde par profesionālās rehabilitācijas pakalpojumiem – kopā ar B. Lazdu, SIVA vadību un profesionālās rehabilitācijas vadošiem speciālistiem, kā arī LM Sociālo pakalpojumu departamenta direktoru Maksimu Ivanovu.

Neliela ekskursija pa ESF projekta ietvaros jaunveidotajām laboratorijām (piemēram, galdniecības, dārzkopības, floristikas u.c.), profesionālās rehabilitācijas speciālistu ziņojumi un pārrunas par dažādiem izglītības, nodarbinātības un sociālās rehabilitācijas jomas jautājumiem.

1. JŪNIJĀ

Dalība Valmieras Gaujas krasta vidusskolas – attīstības centra izlaidumā. Sveikti 9. un 12. klases absolventi, pasniedzot viņiem laikraksta “Kopsoli” abonementu. Pārrunāta turpmākā sadarbība ar jauno skolas direktori Ivetu Kļaviņu.

2. JŪNIJĀ

Dalība LNS amatiermākslas festivālā “Stūru stūriem tēvu zeme”.

Pēc festivāla LNS Domes sēde jautājumā par zemes sadalīšanu Valmierā, Brīvības ielā 44.

5. JŪNIJĀ

Tikšanās ar projektētāju, kurš veic darbus saistībā ar telpu legalizāciju Elvīras ielā 19, K2, Rīgā – kopā ar LNS projektu nodaļas vadītāju A. Sannikovu un SIA “LNS nekustamie īpašumi” valdes locekli G.Pāvelu.

7. JŪNIJĀ

Rīgas internātvidusskolas bērniem ar dzirdes traucējumiem izlaidumā sveikti absolventi, pasniedzot LNS dāvanu – laikraksta “Kopsoli” abonementu pusgamam.

13. JŪNIJĀ

Kopā ar B. Lazdu Saeimas sociālajā un darba lietu komisijā skatīja jautājumu par valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta palielināšanu.

14. JŪNIJĀ

PI.10 Dalība Labklājības ministrijas rīkotajā Darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” Uzraudzības padomes sanāksmē.

PI.14 kopā ar viceprezidenti Inesi Immuri dalība Saeimas izglītības, kultūras un zinātnes komisijas sēdē, kurā izskatīja ar Izglītības ministrijas juristu saskaņotos LNS priekšlikumus. Komisija vienbalsīgi tos atbalstīja, papildinot 9. panta 2.¹ daļu šādā redakcijā:

„(2¹) Izglītības iestādēs, kurās īsteno speciālās izglītības programmas izglītojamajiem ar dzirdes traucējumiem, kā arī citās izglītības iestādēs, kurās tiek nodrošināta atbilstoša mācību vide izglītības iegūšanai latviešu zīmju valodā, izglītību var iegūt latviešu zīmju valodā.”

19. JŪNIJĀ

Kopā ar abām viceprezidentēm tikšanās Kultūras ministrijā par plānotajām izmaiņām Autortiesību likumā. Nākamajā nr. par to plašāk! ▲

INESE IMMURE, LNS viceprezidente

22. MAIJĀ

Piedalījās Latvijas Cilvēku ar īpašām vajadzībām sadarbības organizācijas SUSTENTO ikgadējā pilnsapulcē. Tika pārrunāts aizvadītajā gadā paveiktais, kā arī jaunumi veselības aprūpes un sociālās politikas jomā – par tiem pastāstīja Labklājības ministrijas Sociālās iekļaušanas departamenta direktore Elīna Celmiņa. Piemēram, lai motivētu darba devējus pieņemt darbā cilvēkus ar invaliditāti, tiek izskatīta iespēja daļēji segt sociālās apdrošināšanas iemaksas par darbinieku ar invaliditāti.

31. MAIJĀ

Piedaloties Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes

komisijas sēdē, turpināja skatīt likumprojektu „Grozījumi Vispārējās izglītības likumā” pirms otrā lasījuma. Priekšlikumu šim likumprojektam bija ļoti daudz, tāpēc deputāti nespēja izskatīt

likumprojektu „Grozījumi Izglītības likumā” pirms otrā lasījuma, kurā iekļauts priekšlikums par izglītības iegūšanu zīmju valodā izglītojamiem ar dzirdes traucējumiem.

Inese Immure ar Lietuvas Nedzirdīgo asociācijas prezidentu Kestuti Vaišnoru un Kauņas Nedzirdīgo rehabilitācijas centra vadītāju Jūrati Pugačiauskieni.

1. JŪNIJĀ

Bija Saeimas un nevalstisko organizāciju (NVO) forumā par sabiedrības līdzdalību un kvalitatīvu dialogu starp sabiedrību un publisko pārvaldi. Vienlaicīgi notika sapulce arī par politisko līdzdalību, kas ietver arī diskusiju par kritisko domāšanu un par filantropijas attīstību valstī.

Šādu forumu Saeimā organizē kā satikšanās vietu NVO un Saeimas deputātiem un ierēdņiem. Sapulces ziņojumi tiek nodoti Saeimas komisijām, lai tās iepazītos ar sūdzībām un rosinātu priekšlikumus situācijas uzlabošanai.

5. JŪNIJĀ

Piedalījās Rīgas domes Konsultatīvās padomes sabiedrības integrācijas jautājumos sēdē par Rīgas domes Izglītības,

kultūras un sporta departamenta (RD IKSD) paveikto 2017. gada 2. pusgadā un 2018. gada 1. pusgadā sabiedrības integrācijas jautājumu risināšanā Rīgas pašvaldībā un šī departamenta vairākiem īstenotiem projektiem.

Interesants fakts, ka ideju par Rīgas NVO nama izveidi Rīgas dome atveda no Pēterburgas. Rīgā šis nams darbojas jau 5 gadus – atbalstot Rīgas nevalstiskās organizācijas, nams piedāvā tām apmācības un konsultācijas, ka arī telpas un citus nepieciešamos resursus informatīviem, kultūras un izglītojošiem pasākumiem.

Vēl sēdes dalībnieki diskutēja par to, kā veiksmīgāk organizēt Rīgas iedzīvotāju forumu- 2018. To plānots rīkot novembra beigās piektdienas pēcpusdienā vai sestdien, lai to varētu apmeklēt pēc iespējas vairāk iedzīvotāju. Izskanēja aicinājums forumā iekļaut tēmas, kas iedzīvotājiem tiešām ir aktuālas, un svarīgi būtu, ka forumā piedalās arī paši Rīgas domes pārstāvji.

7. JŪNIJĀ

Tikās ar Centrālās vēlēšanu komisijas (CVK) priekšsēdētāju Arni Cimdaru un projektu vadītāju Gundegu Drēsku jautājumā par to, kas nepieciešams nedzirdīgiem vēlētajiem **labākas pieejamības nodrošināšanai Saeimas vēlēšanās**, kas notiks 6. oktobrī.

Tika izteikti vairāki priekšlikumi, piemēram, bezmaksas politiskās aģitācijas raidījumiem Latvijas Televīzijā nodrošināt subtitrus un tulkot zīmju valodā informāciju, kas jāzina vēlētajam, tulkojumu zīmju valodā ievietot arī Centrālās vēlēšanu komisijas mājaslapā, sagatavot informatīvu bukletu vieglajā valodā ar zīmējumiem. Tāpat arī jāizglīto vēlēšanu iecirkņu darbinieki, kā komunicēt ar nedzirdīgiem cilvēkiem. Tikšanās laikā pārrunāts, kā labāk pielāgot partiju vēlēšanu programmu tekstu cilvēkiem ar dzirdes traucējumiem.

14. JŪNIJĀ

Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisijas sēdē turpināja izskatīt likumprojektu „Grozījumi Vispārējās izglītības likumā” pirms trešā lasījuma un likumprojektu „Grozījumi Izglītības likumā” pirms otrā lasījuma.

Izglītības likumprojekts ir papildināts ar Izglītības ministrijas un LNS sagatavoto priekšlikumu par iespēju izglītojamiem ar dzirdes traucējumiem izglītību iegūt zīmju valodā.

16. JŪNIJĀ

Apmeklēja **Lietuvas Nedzirdīgo asociācijas** mākslas festivālu “Mana Lietuva” Kauņā (*attēlā*). Par to vairāk nākamajā “Kopsoli” numurā. ▲

Kad ikdiena ir ļoti aktīva

LNS kopš 2010. gada ir Latvijas Cilvēku ar īpašām vajadzībām sadarbības organizācijas SUSTENTO dalīborganizācija, tāpēc ar patiesu prieku LNS saime uzņēma ziņu par valsts augstākā apbalvojuma piešķiršanu tās vadītājai Guntai Ančai.

Ilggadējā sadarbībā LNS ļaudis iepazinuši viņu kā atvērtu, pozitīvi noskaņotu cilvēku, kas ar savu piemēru prot iedrošināt cilvēkus ar invaliditāti uzdrīkstēties prasīt no valsts to, kas viņiem pienākas.

Gunta labprāt dalās savās zināšanās un pieredzē, kas gūta gan pašmājās, gan pārstāvētot Latviju augstākās instancēs Eiropas un pasaules līmenī, kad tiek risināti cilvēkiem ar invaliditāti būtiski svarīgi jautājumi visdažādākās jomās, vienalga, vai tā būtu izglītība, tūrisms, kultūra, informācija vai kas cits.

“Kopsoli” lūdza jauno Trīszaigžņu ordeņa kavalieri GUNTU ANČU atbildēt uz dažiem jautājumiem!

Kādas bija jūsu izjūtas, saņemot augsto apbalvojumu?

Pirmkārt bija pārsteigums un neticība, vai patiešām man piešķirts ordenis, vai patiešām kādam licies, ka mans darbs ir šāda apbalvojuma vērts. Tikai vēlāk, jau apdomājot visu, sapratu, ka patiesībā šis apbalvojums nav uzskatāms vienīgi par manu sasniegumu. Tas drīzāk būtu skatāms kā valsts atzinība, kas izteikta visai invaliditātes kustībai, kur šajā gadījumā esmu tās pārstāve.

Uzskatu, šis apbalvojums zināmā mērā rāda mūsu valsts gatavību beidzot pamanīt cilvēkus ar invaliditāti un sākt domāt, kāds atbalsts būtu nepieciešams, lai mums visiem nodrošinātu vienlīdzīgas iespējas.

Kad un kādā veidā sākās jūsu sadarbība ar Latvijas Nedzirdīgo savienību? Vai bijuši kādi lielāki kopīgie panākumi?

Mana darbība ar invaliditātes jautājumiem sākās jau ļoti sen – toreiz vienīgajā iespējamajā organizācijā – sporta klubā “Optimists”. Tur mācījos gan komunicēt, gan pierunāt cilvēkus kaut kur piedalīties un arī pavisam praktiski organizēju viņiem transportu un cita veida palīdzību.

Kādā brīdī sapratu, cik daudz īpašu jautājumu ir cilvēkiem ar invaliditāti, un tad radās doma izdot pašiem savu avīzi, kur mēs varētu izteikties par visu, kas satrauc un interesē. Es kļuvu gan par šīs avīzes iniciatori, gan arī par redaktori. Tā man bija iespēja palūkoties apkārt plašāk un saprast, ka pasaulē nav tikai cilvēki ar kustību traucējumiem, bet vēl daudzi citi, kam vajag palīdzēt.

Avīze sāka iznākt 1990. gadā, un jau drīz sapratu, ka šādam izdevumam vajadzīgs fi-

nansējums no valsts. Meklējot atbalstu, veidojās arī sadarbība ar LNS avīzi “Kopsoli”. Tad patiesībā pirmo reizi saskāros ar nedzirdīgiem cilvēkiem. Arī vēlāk mums ar LNS veidojās veiksmīga sadarbība. Tagad LNS ir mūsu SUSTENTO aktīvs biedrs, un mēs cenšamies piedalīties visos LNS pasākumos, kur mūs aicina.

Kāda ir jūsu ikdiena?

Ļoti aktīva un īsi pat grūti aprakstāma. Es gan dzīvoju, gan strādāju vienlaikus divās valstīs – Latvijā un Beļģijā. Abās vietās ir daudz darba. Daudz ko, protams, ir iespējams izdarīt tikai ar datora vai mobilā telefona starpniecību, bet bieži jābūt klāt arī pašai. Tāpēc puse manas dzīves pāiet lidostās un lidmašīnās. Starp Rīgu un Briseli lidoju gandrīz reizi nedēļā.

Man ļoti patīk tie darbi, ko šobrīd daru, jo, no vienas puses, bieži redzu savu darba rezultātu, bet, no otras puses, – strādājot pie likumdošanas, varu uzreiz izmainīt daudzu cilvēku dzīves situāciju, padarīt to kaut drusku, bet labāku.

Kādas epizodes/panākumus savā karjerā vērtējat visaugstāk?

Par savu vislielāko panākumu uzskatu spēju nodibināt un attīstīt mūsu jumta organizāciju SUSTENTO.

Mūsu organizācijai šogad nosvinējam 16 gadu jubileju. Nemaz tik viegli tas nebija. To pirms tam mēģināju darīt vairākkārtīgi, bet nesānāca. Latvieši ir vientuļnieki, viņiem nepatīk būt kopā, jo visu laiku šķiet, ka kāds varētu lieki komandēt. Mums sākumā bija tikai 19 biedru organizācijas – pašā sākumā bija arī LNS, bet tagad ir jau 49, un tā ir jūtama izaugsme.

Tikai kopībā ir spēks, un tagad mums svarīgākais – strādāt tā, lai visi to sajustu.

Ko darāt savā brīvajā laikā, ir kādi hobiji?

Kā jau saprotams, brīvā laika man patiešām ļoti maz. Kad esmu Rīgā, man pavisam vienkārši visbiežāk patīk nedarīt neko – atpūties, būt dārzā, samīļot savu veco lielo suni un izbaudīt brīdi miera.

Bet, ja laika mazliet vairāk, ar lielu prieku kopā ar draudzenēm ejam uz dažādiem koncertiem un teātriem.

Tas ir jauks veids, kā atslēgties no ikdienas skrējiena, apstāties un relaksēties. Arī satikties ar cilvēkiem, kuri man mīļi.

Man ļoti patīk jūra, un reizēm ir tik ļoti žēl, ka nevaru atrast laiku vienkārši pabūt jūras malā. Šogad vēl nav sanācis... Bet visa vasara jau vēl priekšā. Arī atvaļinājums. ▲

Paldies par interviju!

Ar pilnu atbildību par visu, kas jādara

LNS Goda biedrei LILITAI JANŠEVSKAI (attēlā 1. no kreisās) ļoti patīk būt nemanāmai, nepatīk fotografēties un runāt par sevi. Intervijai viņa piekrita pēc ilgas pierunāšanas. Bet tas nemazina viņas nopelnus, jo tāpat vien LNS Goda biedra nosaukumu jau nepiešķir.

Lilita LNS sistēmā darbojas kopš 1977. gada. Strādāja par šuvēju, pēc tam par tulku MRU, par daktiloģi un tulku Latvijas TV. Vadīja LNS Zīmju valodas centru, bet no 2012. gada ir SIA "LNS Rehabilitācijas centrs" valdes locekle un Zīmju valodas attīstības nodaļas vadītāja.

Pateicoties Lilitai, tapušas daudzas grāmatas, videodiski, zīmju valodas vārdnīcas. Viņa ir ilggadīga zīmju valodas pasniedzēja un tulku prakses vadītāja SIVA koledžā, darbojas zīmju valodas tulku atestācijas komisijā no 2001. gada.

Un tas ir tikai neliels ieskaits Lilitas darbā LNS attīstībā un nedzirdīgo kopienas labā. Piedāvājam viņas nosaukuma saņemšanu 2017. gadā.

Kā jutāties, uzzinot, ka jums piešķirts LNS Goda biedres nosaukums?

Protams, biju apmulsusi un pagodināta par tik augstu apbalvojumu.

Kādus savus veikumus LNS labā uzskatāt par visnozīmīgākajiem?

Tie ir darbi, kas sagādājuši man pašai vislielāko gandarījumu. Piemēram, pasakas zīmju valodā, arī īpašības vārdu un citas tematiskās vārdnīcas.

Brīvi pieejama zīmju valodas mājaslapa, klientu pozitīvās atsauksmes, pirmais tulku kvalifikācijas celšanas seminārs un atestācija...

Domāju, nozīmīgs sasniegums ir LNS projektu ietvaros sagatavo-

tās un arī šobrīd joprojām īstenotās sociālās rehabilitācijas programmas nedzirdīgajiem ar garīgās attīstības traucējumiem un nedzirdīgajiem bezdarbniekiem (LNS prezidenta Arnolda Pavlina ideja!).

Kas visvairāk palicis atmiņā, atskatoties uz darba gaitām?

Pirmais cilvēks, kas man ieteica strādāt par tulku, bija mana krustmāte Monika Caica-Rublovska.

Bet uz šo darbu galīgi mani pierunāja Ansis Smons, kad Rīgas MRU strādāju par šuvēju un tālāka tulku Arnoldu Pavlinu LNS vadība aizvilināja strādāt par Kopsolī redaktoru.

MRU bija ļoti vajadzīgs tulks. Ar Ansi kopā nostrādāju visilgāk, un tā man bija laba skola – vajadzēja tulkot visdažādākos pasākumus un sapulces (ražošanas, arodbiedrības, komjauniešu, partijas u.c.), kā arī iknedēļas lekcijas.

Paldies Ansim, ka katreiz viņš sēdēja priekšā un laboja manas zīmes, ierādīja jaunas.

Vēl atceros lielo uztraukumu, kad Kopsolī redakciju apzaga un viena daļa no zilās zīmju valodas vārdnīcas fotogrāfijām bija pazudusi. Vajadzēja fotografēties un ar roku zīmēt bultas no jauna. Toreiz vēl nebija iespēju zīmēt, izmantojot datorprogrammu.

Brīvais laiks ir pirmā vārdnīca, kuras sagatavošanā izmantots digitālais fotoaparāts, turklāt Ainārs

Osmanis visu tehnisko darbu paveica datorā.

Atceros arī, kā mēs ar Arnoldu Pavlinu veicām TV dienas ziņu ierakstus – viņš aizkadrā lasīja tekstu man priekšā, bet es zīmēs tulkoju ekrānā.

Kas nenotika tā, kā jums būtu gribējies, un kāda bija lielākā vilšanās?

Žēl, ka nespēja sadarboties cilvēki, kas bija zinoši, gudri, ar bagātu pieredzi un ļoti vajadzīgi zīmju valodas izpētes projektos.

Kas jādara LNS biedriem, lai viņi iegūtu LNS Goda biedra nosaukumu?

Būt atbildīgiem un godīgiem, saskaņā ar sirdsapziņu palīdzēt savai LNS, kur vien tas nepieciešams.

Ko jūs vēl varētu/gribētu izdarīt?

Lietuvas nedzirdīgo bērnu skolās mēs ar skaudību noraudzījāmies, ka mācību grāmatām pievienoti videomateriāli zīmju valodā.

Apmeklējot Rīgas skolu, redzējām, ka pedagogi tur izmanto mācību materiālus, kas nav paredzēti nedzirdīgu bērnu apmācībai, jo tādu trūkst. Jāturpina tas, kas jau darīts, strādājot projektos kopā ar Rīgas skolu.

Neesmu atmetusi domu par dažādu videomateriālu sagatavošanu, kas palīdzētu nedzirdīgiem bērniem labāk saprast un apgūt latviešu literāro valodu.

Bez tam vajadzētu darīt vēl ļoti daudz, piemēram, izstrādāt jaunu zīmju valodas pilnveides programmu, kvalifikācijas celšanas programmu tulkiem, materiālus ģimenēm, kurās nedzirdīgi bērni.

Kādi ir nākotnes plāni? Jūsu galavārds?

Jāturpina strādāt ar pilnu atbildību par visu, kas man jādara.

Galvenā atziņa, šobrīd atskatoties, man ir – viena es neko nevarētu paveikt, jo lielos darbus mēs darām kopā un labākos rezultātus sasniežam tikai tad, kad blakus ir darba biedru, tuvāko domubiedru un ģimenes atbalsts. Paldies no sirds jums visiem! ▲

Zigmārs Ungurs

Foto: no KS arhīva, 2001

Sveicam!

Pasaules nedzirdīgo federācija (WFD) ar gandarījumu paziņo, ka tās prezidents Kolins Allens saņēmis Austrālijas valdības augstāko apbalvojumu – ordeni Order of Australia Award (satināti –AM).

Ordeni 1975. gadā iedibinājusi Anglijas karalietne Elizabete II, un to katru gadu viņas dzimšanas dienā pasniedz Austrālijas savienības pilsoņiem (un arī citiem) par izcilu ieguldījumu valstu attīstībā un demokrātijas veicināšanā.

Kolins Allens ilgstoši veicinājis Austrālijas nacionālās nedzirdīgo kopienas un daudzu citu valstu nedzirdīgo kopienu attīstību.

Būdams Starptautiskās invaliditātes alianses valdes loceklis un priekšsēdētājs, daudz paveicis starptautiskajā kustībā par cilvēku ar invaliditāti dzīves kvalitātes uzlabošanu.

Austrālijas ordeņa īpašnieka vārdam tagad pievienots tituls saskaņā ar Austrālijas valsts apbalvošanas sistēmas noteikumiem – tāpat turpmāk WFD prezidents mums būs jāgodā kā Colin Allen AM. ▲

Pasākumu finansiāli atbalsta Sabiedrības integrācijas fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem

LNS projekts "LNS darbības stiprināšana - 2018"
Projekta līguma identifikācijas Nr. 2018.LV/NVOF/DAP/MAC/026/17

Veicināta LNS darbinieku komunikācijas prasme angļu valodā

Projekta "LNS darbības stiprināšana – 2018" ietvaros notika nodarbības darbnīcas "Vārdiskās komunikācijas prasmju paaugstināšana angļu valodā" (turpmāk – darbnīca) ietvaros ar mērķi – sekmēt komunikācijas prasmi angļu valodā 10 LNS darbiniekiem un biedriem ar minimālām pamatprasmēm angļu valodā vai bez tām.

Darbnīcas tematiskā programma sastāv no 7 tematiskajiem blokiem, kur katrs bloks ir tematiskais bloks, pamatteksu angļu valodā, vingrinājumus, jautājumus, atbildes un radošos uzdevumus. Šeit piedāvāti darbnīcas vadītājas Zanes Veidenbergas un nodarbību dalībnieku viedokļi par angļu valodas apmācībām.

ZANE VEIDENBERGA:

Kā nokļūvat LNS projektā, lai mācītu angļu valodu nedzirdīgiem cilvēkiem?

Mana izglītība un līdzšinējā pieredze arī saistīta ar valodām, tulkošanu un to mācīšanu. Man vienmēr patīcis darbs ar cilvēkiem – tiešais kontakts, ko nodrošina pasniedzēja un tulkņa profesija. Šajā darbā vienmēr var atrast ko jaunu, kas neļauj apstāties. No augstskolas kolēģiem uzzināju, ka LNS projektam vajadzīgs angļu valodas pasniedzējs. Pieteicos, jo darbu ar nedzirdīgiem cilvēkiem uztvēru kā jaunu izaicinājumu – cerams, ieguvēji būs gan mācību kursu dalībnieki, gan es kā pasniedzēja.

Kāda ir atšķirība – mācīt angļu valodu dzirdīgiem un mūsu cilvēkiem, kuri nedzird vārdu izrunu?

Man vēl nav bijusi saskare ar nedzirdīgiem cilvēkiem ne profesionālajā, ne privātajā dzīvē.

Bet esmu strādājusi ar dažādu auditoriju, kurā viens labāk mācās pēc dzirdes, cits – pēc redzes atmiņas. Mācot angļu valodu vārdzirdīgiem/

iedzirdīgiem cilvēkiem, vairāk jāakcentē lasīšanas un rakstīšanas prasmju nostiprināšana.

Jūs izstrādājāt izdales materiālus darbnīcas dalībniekiem. Vai bija grūti tos pielāgot cilvēkiem ar dzirdes traucējumiem?

Kā jau teicu, vairāk jāizmanto lasīšana un rakstīšana, nevis runāšana un klausīšanās. Arī lasīšanas un rakstīšanas uzdevumus var veikt gan individuāli, gan pāros un grupās.

Kā dalībniekiem veicies ar mācībām, un kur viņi varētu izmantot iegūtās zināšanas?

Dalībnieki ir jūtami paplašinājuši savu angļu valodas vārdu krājumu, lai varētu sazināties ar ārvalstu kolēģiem vai partneriem par jautājumiem, kas saistīti ar viņu tiešo darbu, ar LNS darbību, kā arī par nedzirdīgo tiesībām un iespējām Latvijā.

Šīs zināšanas noteikti noderēs, darbojoties dažādos starptautiskos projektos, piedaloties starptautiskos semināros, konferencēs un citos pasākumos.

VINETA MILJONE, LNS klientu apkalpošanas speciāliste:

Nolēmu, ja piedalīšos – sliktāk jau nepaliks. Ja darbā būs kāds viesis no ārvalstīm, vismaz nedaudz varēšu sazināties. Zināšanu angļu valodā man maz, jo ikdienā to nelietoju, tāpēc viss ātri aizmirstas. Esmu vārdzirdīga un tik labi nedzirdu pareizo izrunu, ir grūti lasīt un uztvert pasniedzēja teikto. Tomēr vēlētos turpināt angļu valodas apmācības, lai to uzlabotu.

ĀRIJA MEDNE, LNS sociālā darbiniece, zīmju valodas tulks:

Jau agrāk vēlējos apgūt angļu valodu, bet nebija laika. Apmācības darbavietā – tas ir ļoti ērti un atbilstoši mūsu specifikai. Esmu sajūsmā par pasniedzēja apmācību stilu un metodiku. Materiāli atbilstoši sagatavoti mūsu darbam LNS un tieši ar šādu mērķgrupu – ar cilvēkiem ar dzirdes zudumu. Būtu jauki, ja šī brīža pasniedzēja turpinātu ar mums darbu angļu valodas apgūšanā.

SANDRA GUTĀNE, SIA "LNS Rehabilitācijas centrs" sociālā darbiniece:

Tā man bija lieliska iespēja papildināt vārdu krājumu angļu valodā tiešā saistībā ar

Notiks jauniešu apmaiņas projekts

Šī gada aprīlī programmas „Erasmus+” ietvaros Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra apstiprinājusi finansējumu Latvijas Nedzirdīgo savienības jauniešu apmaiņas projektam „The Baltic Way of the Deaf youth” (Baltijas Nedzirdīgo jauniešu ceļš). Sākusies gatavošanās projekta realizācijai.

Tā notiks 2018. gada 20. – 26. augustā Salacgrīvā, Latvijā. No Baltijas valstīm – Lietuvas, Igaunijas un Latvijas piedalīsies 27 jaunieši ar dzirdes traucējumiem vecumā no 18 līdz 30 gadiem un 6 līderi vecumā no 18 gadiem.

Projekta mērķis – aktivizēt Baltijas valstu jauniešus ar dzirdes traucējumiem, sniegtot viņiem iespēju kopīgās darbībās attīstīt savas pašapliecināšanās spējas un radošās prasmes.

Lai veiksmīgi īstenotu jauniešu apmaiņas, 5. – 8. jūlijā Rīgā notiks iepriekšējās plānošanas vizīte, kuras laikā partneri – 1 grupas līderis + 1 jauniešs – iepazīsies ar pasākuma norises vietu un apstākļiem, apspriedīs dažādu citus jauniešu apmaiņas realizācijas jautājumus.

Projekta vadītājs ir Ivars Kalniņš, koordinatore – Krista Kristīne Magone. To īsteno LNS Jauniešu centrs sadarbībā ar Lietuvas Nedzirdīgo jauniešu asociāciju un Igaunijas Nedzirdīgo jauniešu organizāciju.

Skatiet video LNS mājaslapas sadaļā "Janiešiem"! ▲

Ivars Kalniņš

manu darbu LNS. Turpmāk mēs paši jau varēsim ārvalstniekiem mazliet pastāstīt par LNS un Rehabilitācijas centru. Nodarbībās apgūvām noderīgus praktiskus piemērus.

Vēl plusi nodarbībām – ērta atrašanās vieta un piemērots laiks. Paldies pasniedzējai par individuālo pieeju katram no mums. Ja vēl būs iespēja, labprāt piedalīšos! ▲

Materiāls sagatavots ar Sabiedrības integrācijas fonda finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.

Par materiāla saturu atbild biedrība "Latvijas Nedzirdīgo savienība".

Materiālu sagatavoja: Karīna Pavlova, informācijas un publicitātes pasākumu ieviešanas vadītāja.

Foto: Juris Grundulis

Sākumu lasiet 1. lpp. **“Festivāls Valmierā – jaunās un senās tradīcijās”**

Tieši Valmierā dzima ideja par amatiermākslas festivāliem, un 1996. gadā tur arī notika pats pirmais, ko paši valmierieši toreiz nosauca par Humora festivālu.

Šoreiz – veltījums Latvijas simtgadei!

Festivālā piedalījās 14 pašdarbības kolektīvi ar 23 dažādiem priekšnesumiem. Galvenie organizētāji: Dace Lāce, Brigita Lazda un Valmieras Gaujas krasta vidusskolas – attīstības centra skolotāja, LNS Rehabilitācijas centra nodarbību vadītāja Uldze Strazdiņa. Pasākuma norises režisore – Valmieras mūzikas skolas direktora vietniece Santa Tanenberga.

Festivāls notika ar Valmieras pilsētas pašvaldības un LNS atbalstu, saglabājot senās, labās tradīcijas, bet ar atsvaidzinošiem jauninājumiem.

Policijas eskorta pavadībā festivāla dalībnieki un viesi devās gājienā pa Valmieras pilsētas centra ielām no Valmieras Gaujas krasta vidusskolas – attīstības centra uz Valmieras kultūras centru. Šogad gājiens bija īpašs, jo tā priekšgalā soļoja un spēlēja Valmieras kultūras centra pūtēju orķestris “Signāls”. Tas deva gājienam emocionālu pacēlumu.

Koncerts ar mājnieku uzstāšanos

Programmu vadīja Valmieras Gaujas krasta vidusskolas – attīstības centra skolotāja Ina Bankava un viņai ļoti izteiksmīgi asistēja un tulkoja Ainārs Ostvalds.

Valmieras kultūras centra vidējās paaudzes deju kopa “Agrā rūsa” nodejoja “Ai, tēvu

zeme”, bet visus īpaši aizrāva “Dziesma par Valmieru”, šķiet, arī tāpēc, ka diriģenta lomā nedzirdīgo grupai bija Ainārs Ostvalds.

Dziesmu izpildīja **Valmieras vīru koris “Imanta”** savas diriģentes Marikas Rolmanes vadībā, bet nedzirdīgo grupa uz skatuves dziedāja līdz ar zīmēm sava diriģenta Aināra vadītī. Interessants apvienojums!

Sekoja svētku uzrunas. LNS prezidente Sandra Gerenovska un Valmieras domes priekšsēdētājs Jānis Baiks sveica dalībniekus un vēlēja jauki aizvadītu, iespaidiem bagātu dienu. Visus klātesošos kā festivāla saimniece uzrunāja arī Valmieras biedrības priekšsēdētāja Dace Lāce.

Festivāla programmā bija daži priekšnesumi no jubilejas pasākuma “Melodeklamācijai – 45” redzētajiem, tāpēc par tiem neizteikos, jo aprakstīju jau iepriekšējā numurā.

Prieks bija par tulkus aktīvo līdzdalību. Festivālā pirmo reizi piedalījās Ilva Cibulška – viņa kopā ar Aldi Ādamsonu izpildīja melodeklamāciju “Mūsu mīlestība”. Tā kā viņa tagad strādā ne tikai skolā, bet kopš pagājušā gada oktobra arī Rehabilitācijas centrā, tad iepazīstināsim ar viņu lasītājus kādā no nākamajiem avīzes numuriem.

Daugavpīletes bija izveidojušas savu trio un saskaņoti nodziedāja “Ziedi, ziedi, rudzu vārpa”. Īpatnēja bija **Smiltenes biedrības** grupas “Just US” izpildītā deju “Tautasmeitas” – dejoja pārliecinoši, varēja redzēt, ka ieguldīts liels darbs (6. attēlā).

Tālāk lasiet nākamajā lpp.

Lielais paldies!

Pēc koncerta LNS prezidente Sandra Gerenovska un LNS viceprezidente Brigita Lazda pasniedza **LNS Prezidenta pateicības rakstus** par ieguldīto darbu, radošumu un piedalīšanos festivālā:

Daugavpils reģionālajai biedrībai, priekšsēdētāja Elvira Čaika;

Rēzeknes reģionālajai biedrībai, priekšsēdētāja Māriete Sarkane;

Liepājas reģionālajai biedrībai, priekšsēdētāja Gundega Paņķo;

Smiltenes reģionālajai biedrībai, grupai “JustUS”, vadītāja Kristiāna Vincjuna;

Smiltenes reģionālās biedrības **Alūksnes grupai**, priekšsēdētāja Anita Ceple;

Ventspils reģionālajai biedrībai, priekšsēdētāja Ieva Geige – Preiss;

Valmieras reģionālajai biedrībai, priekšsēdētāja Dace Lāce;

Dienas centram “Rītausma”, deju vadītāja Edīte Brence;

Rīgas reģionālās biedrības **Tukuma grupai**, vadītājs Andris Žurakovskis;

LNS puīšu grupai, idejas autors Ivars Kalniņš;

LNS Jauniešu centram, vadītāja Krista Kristīne Magone;

Rītausmas jauniešu deju kolektīvam, vadītāja Dana Kalpiņa - Geida;

Rītausmas vidējās paaudzes deju kolektīvam, vadītājs Aldis Ādamsons;

Pērnavas Nedzirdīgo biedrībai (4. attēlā), vadītājs Mati Kartus .

1.

2.

3.

4.

5.

Sākumu lasiet iepriekšējā lpp.

Smiltenes biedrības Alūksnes grupa izpildīja deju "Pie Dieviņa gari galdi" – 4 pāri, malači, ka piedalās arī puiši!

Jauniešu centra pārstāvis Intis Zvirbulis bija sagatavojis savdabīgu priekšnesumu, ko nosaucis par poēziju "Ceļš" – daudziem patika, skatītāji vēlāk izteicās, ka tas ir bijis viens no priekšnesumiem, kas visvairāk palicis atmiņā (3. attēlā).

Kā vienmēr arī dienas centram "Rītausma" bija ko parādīt festivālā, – deja "Kur deg mana ugunīņa" bija ļoti skatāma, labi tērpi, atbilstoši rekvizīti.

Visbeidzot skatītāji varēja paskatīties arī teātri. **Rīgas biedrības Tukuma grupa** parādīja skeču "Mantojums par godu Latvijas simtgadei" (5. attēlā). Tika izstāstīts vesels stāsts par sievu meklēšanu un atrašanu.

Interesantu dziesmu izvēļusies Elvīra Čaika – "Maldugunis dzēšot". Izpildījums emocionāls un izteiksmīgs (1. attēlā)!

Rītausmas vidējās paaudzes deju kolektīvs bija sagatavojis veselus trīs labi noslīpētus priekšnesumus: dejas "Maza mana tēvu zeme" un "Vella kalpi"; arī deju/melodeklamāciju "Cielaviņa". Labi pastrādāts un braši nodejots! Kā parasti, lieliska atkal bija **Rītausmas jauniešu deju grupa** ar deju "Lai deju grīda rīb".

Festivālā ar vienu priekšnesumu "Prieka varavīksne" piedalījās arī igaunī no Pērnavas nedzirdīgo biedrības

Valmieras biedrība bija sagatavojusi savdabīgu kustību uzvedumu "Balāde par Johanu" ar lieliskiem kostīmiem, bet **liepājnieki** savukārt deju

"Pēc bučiņām uz Valmieru".

Pēc bučiņām kārojās arī **ventspilniecēm** Inai un Ievai – abas atraktīvi nodziedāja "Jel dod man bučiņ".

Jauniešu centrs parādīja košu melodeklamāciju/uzvedumu "Gribu kā bērns vēl just" – labs, krāsains fons un interesanta dziesmas izvēle (2. attēlā).

Par sniegto atbalstu un ieguldījumu Latvijas Nedzirdīgo savienības 22. amatiermākslas festivāla organizēšanā pateicību saņēma arī pasākuma organizatori: **Uldze Straziņa; Dace Lāce; Santa Tanenberga; Ina Bankava; Ainārs Ostvalds** un **Juris Grundulis** kā pasākuma tehniskais nodrošinātājs.

Prezidentes īpašo balvu par labākajiem priekšnesumiem saņēma **Elvīra Čaika** un **Jauniešu centrs**. Savukārt Rīgas RB savu Simpātiju balvu pasniedza **Intim Zvirbulim**.

Elvīra Čaika: "Visgrūtāk bija izvēlēties dziesmu. Uzliku austiņas un mobilajā telefonā meklēju piemērotu dziesmu. Pati meklēju, meklēju, kamēr atradu. Bija daudz dziesmu ar skaistu melodiju un labiem vārdiem, bet sirdī iekrita viena no tām – "Maldugunis dzēšot".

Jā, tā bija sarežģīta, bet nodomāju, ka dziedāšu no sirds un tad būs labi! Aprīļa vidū sāku mācīties. Necerēju nekādu balvu saņemt, bet pašai ļoti gribējās dziedāt pēc ilgākas pauzes. Protams, par saņemto atzinību biju patiesi pārsteigta. Liels paldies!"▲

Nākamgad festivāls notiks Ventspilī!

Zigmārs Ungurs

Foto: Juris Grundulis

6.

Projekts „Izdejojot valodu Madridē” veiksmīgi noslēdzies!

No 3. līdz 6. maijam „Rītausmas” jaunieši kopā ar deju kolektīva vadītāju Danu Kalpiņu – Geidu un LNS viceprezidenti Brigitu Lazdu viesojās Spānijā, Madrides Nedzirdīgo organizācijā un uzstājās viņu biedrības 112. jubilejas pasākumā.

Ielūgumu saņēmām, pateicoties 2014. gadā izveidotajai draudzībai ar nedzirdīgo spāņu komiķi Čavi, kurš toreiz viesojās Latvijā.

Brauciens bija iecerēts jau sen, taču nekādi neiznāca vienoties par datumu, kas derētu abām pusēm, tādēļ ievilkās arī projektu pieteikumi finansējuma saņemšanai, taču liels paldies Baltijas Bērnu fondam (BBF) un Rīgas Domes Izglītības un kultūras departamentam (RDIKSD) par ātro pozitīvo atbildi par atbalstu šim braucienam.

Tā nu devāmies uz Madridi, lidojot caur Londonu, kur mums veiksmīgi palīdzēja nedzirdīgo asistenti. Atpakaļceļā asistente bija stipri vien lēnīga, kas lika mūsu nerviem iespringt, jo reāli varējām nokavēt lidmašīnu... bet – viss ir labs, kas labi beidzas!

Madridē mūs sagaidīja jau pieminētais draugs Čavi, kā arī divi brīvprātīgie no Madrides Nedzirdīgo asociācijas – viņi veda mūs ar metro ar divām pārsēšanās, kaut gan bija sarunāts, ka vismaz tēru čemodānus aizvedīs ar mašīnām.

Ķībeles bija ne tikai ar metro biļešu iegādi, bet arī hosteli, tāpēc pirmajā dienā pēc nogurdinošiem lidojumiem vakars šķita pamatīgi saļobjāts. Nebija arī tik silts kā cerēts... Situāciju par labu vērsa jaukas bufetes tipa vakariņas – noskaņojums uzlabojās!

Pirmajā dienā: mēģinājums, domu apmaiņa pie pusdienu galda, Madrides vērojumi

Jau no rīta devāmies un Nedzirdīgo klubu, kur notika tehniskais mēģinājums – mums bija nodrošināti palīgi, taču ar tehniku nebija viss OK. Mums jau atkal bija jāiespringst, taču pēcpusdienā visu atrisinājām, pateicoties

mūsu pašu puīšu pieredzei. Paldies maniem ideāļajiem dejotājiem!!!

Paralēli mēģinājumiem bija iespējams apskatīt arī Madridi – Čavi mūs aizveda uz netālo vilcienu staciju, kur vēsturiskajā daļā iekārtots Botāniskais dārzs – ļoti skaisti! Diemžēl šajā stacijā arī bija noticis terorakts 2004. gadā, kurā gāja bojā 191 cilvēks, – apmeklējām piemiņas vietu.

Vērojām arī fantastisku parku, kurā bija dažādu laikmetu karaliskas celtnes, kas mūsdienās pārveidotas tūrisma vajadzībām.

Madrides Nedzirdīgo asociācija nodrošināja jau-

kas pusdienas abas dienas – restorānā mums pievienojās arī organizācijas viceprezidente, un LNS viceprezidente Brigita Lazda varēja apspriest aktuālas tēmas: par Madrides nedzirdīgo kopienas un LNS darbību, pakalpojumu pieejamību nedzirdīgajiem, par nedzirdīgo kultūras dzīvi, par mūsu biedru sadzīves un citām svarīgām aktualitātēm un problēmām. Vienojāmies, ka mūsu sadarbība turpināsies un gaidīsim spāņu viesus pie sevis Latvijā.

Paspējām uzzināt, ka ...

Madridē dzīvo 3,2 miljoni iedzīvotāju, to skaitā 100 000 nedzirdīgo, bet nedzirdīgo biedrības pasākumos piedalās tikai ap 300. Arī tur – Madrides kopienā novērojām, ka pasākumos ir ļoti maz jauniešu – vairāk tos apmeklē tieši vecāka gadagājuma cilvēki un pensionāri.

Nedzirdīgie arī sūdzas par lielo dārdzību veikalos, par mazām pensijām, kaut gan vidējā pensija ir 400 – 600 EUR mēnesī, bet vidējā alga 600 – 1200 EUR mēnesī. Nedzirdīgajiem pieejami gan surdotulka, gan sociālā asistenta pakalpojumi, risinot dažādas sociālas problēmas.

Bijām pārsteigti par telpām. Tās ir ļoti lielas un plašas – tajās ir mācību kabineti, kur notiek zīmju valodas apmācība tulkkiem, darbojas sporta federācija, sporta muzejs ar neskaitāmiem kausiem. Ir arī kafejnīca ar saviem bārmeņiem un pavāriem – tur strādā tikai paši nedzirdīgie.

Otrajā dienā – ekskursija, uzstāšanās koncerts

Madridē mums bija jauka ekskursija ļoti vasarīgā laikā – redzējām gan parlamentu, gan pili un katedrāli, gan skulptūras, gan parkus, Brīnišķīgi iespaidi un vasaras sajūtas – paldies

Čavi par mums veltīto laiku un uzmanību!

Paldies „Rītausmas” tautas vidējās paauzdes deju kolektīva dalībniekiem par palīdzību ar tērpiem, jo spāņi īpaši vēlējas redzēt latviešu tradicionālo kultūru, ko mēs arī sagatavojām koncerta pirmajā daļā. Sniedzām arī nelielu prezentāciju par LNS un mūsu nedzirdīgo kultūras norisēm.

Koncertā skatītāji varēja baudīt dažāda veida mūsdienu horeogrāfiju, kā arī nelielu teatrālu iestudējumu. Jāsaka gan, arī koncerts nenoritēja bez ķibelēm, taču tās bija tehniskas, ko spējām ātri atrisināt.

Dejotāji darīja, ko spēja, un patiesi aizrāva skatītājus. Liels paldies jāsaka Brigitai par to, ka koncerta laikā uzņēmās atbildību par mūziku un prezentācijām, jo sakarā ar divu dejotāju kāju traumām bija jādejo vadītājai Danai, kura parasti atbild par tehniskajām lietām. Brigita visu izdarīja, kā nākas – viņa bija mūsu glābēja.

Bijām pārsteigti par jubilejas vakaru

No Madrides Nedzirdīgo asociācijas saņēmām mums īpaši izgatavotu piemiņas plāksni, kā arī dažādus Spānijas suvenīrus un krekliņus ar organizācijas simboliku. Kopumā ļoti sirsnīga uzņemšana. Prieks par cilvēku pozitīvajiem vārdiem pēc koncerta!

Arī mēs spāņu draugiem pasniedzām LNS un dejotāju sarūpētās dāvanas un pateicāmie brīvprātīgie, kas mums palīdzēja.

Bijām tomēr visumā pārsteigti par pasākuma norisi. Nejutām svētku vispārēju noskaņu, jo izskatījās, ka svētkus radījis tikai mūsu kolektīvs ar saviem priekšnesumiem.

Mēs savos jubilejas pasākumos esam pieraduši būt svētku tērpos, sēdēt pie klātiem galdiem, redzēt pārdomātu un rūpīgi sagatavotu pasākuma programmu un izklaidējošu daļu.

Bet Madridē? Cilvēki ģērbusies ikdienas drēbēs un kā kurš – vieni pie klāta galda, citi pie tukša vai bāra letes. Mēs ar savu kultūru un pasākumiem varam tikai lepoties!

Cerams, ka mūsu sadarbība ar dažādu valstu nedzirdīgo organizācijām turpināsies, jo ir ļoti svarīga pieredzes apmaiņa, ko mūsu pašdarbnieki iegūst, iepazīstot citu kultūru un sniedzot savu ieguldījumu latviešu kultūras izplatīšanā.

Vēlreiz paldies visiem, un turēsim īkšķus par nākotnes iespējām! ▲

Dana Kalpiņa-Geida, Brigita Lazda
Foto: Rūta Barnau

Sākumu lasiet 1. lpp. "Rīgā – izlaiduma ziedos plaukst jauni sapņi"

Pēc tam absolventus uzrunāja arī Ivars Kalniņš – savā, LNS Jauniešu centra un Raiņa 8. vakara maiņu vidusskolas vārdā. Viņš teica: "Braziliešu rakstnieks Paulu Koelju saka: "Ja tu kaut ko vēlies, visa pasaule slepus sadodas rokās, lai tev palīdzētu." Visa pasaule ir skola, arī vecāki, LNS, draugi un citi. Bet ko no jums vajag? Lielu vēlēšanos!"

No absolventiem divus labākos sportistus Arti Vazdiķi un Pauli Kalniņu sveica Latvijas Nedzirdīgo sporta federācijas prezidente Iveta Kraze.

9. klasi absolvēja Emīlija Balode, Samanta

Gruntmane, Paulis Kalniņš, Katrīna Poikāne, Artis Vazdiķis, Linda Kļava, Valērija Baškatoņa, Lakija Bogdanova.

Profesionālo klasi beidza: Andželika Petkuna, Nils Bušmanis, Kaspars Martukāns, Māris Meirāns.

Kādi ir absolventu tālākie nodomi? Dodies mācīties uz ārzemēm, turpinās izglīties SIVĀ, studēs Rīgas tehniskajā koledžā un RAVS; tālāk izglītosies Rīgas internātvidusskolas profesionālajā programmā; vairāki meklēs darbu atbilstoši iegūtajai specialitātei. ▲

Lielākā daļa paliek Valmierā

Par izlaidumu informē IVETA KĻAVIŅA, Valmieras Gaujas krasta vidusskolas - attīstības centra direktore:

"1.jūnijā Valmieras Gaujas krasta vidusskolā-attīstības centrā notika izlaidums gan 9. klašu skolēniem, gan vidusskolas absolventiem. Ziedi mijās ar laba vēlējumiem, mammas asaras uz vaiga susināja kabatlakatiņi, bet visu galvās mijās doma par savu tālāko dzīves ritumu. Un tāpat jau visi ik palaikam šo jautājumu uzturēja dzīvu un blakusesošu: „Ko tālāk? Kādi plāni? Kādi nodomi un cerības?"

Arī skolotājus vienmēr tirda šis jautājums. Kā tad turpmāk klāsies mūsu audzēkņiem?

Tas apmēram arī ir noskaidrots.

Viena 9. klases absolvente dzīvo Valmierā un turpināt mācības vēlas Valmieras tehnikumā. Kādu specialitāti izvēlēšies, to gan viņa neatklāja.

Pārējie septiņi 9. klases absolventi izvēlēšies palikt dzimtajā skolā, lai turpinātu mācības kā Valmieras Gaujas krasta vidusskolas - attīstības

centra audzēkņi.

Skolā mācības pabeidza un atestātus saņēma četri vidusskolēni. Tajāts par nākotni, viens puisis teica, ka lūkojas mežsaimnieku virzienā, bet izlēmīs vēl nav. Divas meitenes dosies uz Rīgas Stīla un modes tehnikumu, lai kļūtu par fotogrāfi un frizieri-stilisti. Savukārt viena jaunieta strādās par skolotāja palīgu Lizuma pirmsskolas izglītības iestādē „Kastanītis".

Atliek vien novēlēt – lai visiem izdodas un labi kļājas!"

Lūk, šie mūsu jaunieši!

9. klases absolventi: Huberts Bērziņš, Elīza Geiduka, Raivis Gončaruks, Ralfs Liepiņš, Paula Nikola Upesjura, Madara Zēmele, Ivonna Babiško, Anastasija Ivanova, Kintija Brenča, Ivo Bērziņš, Aleksis Ēriks Ivanovskis.

12. klases absolventi: Kristīne Bistrova, Ance Lapiņa, Agnija Leišavniece, Arnis Stirāns. ▲

SMILTENES TEHNIKUMS

Alsviķu teritoriālā struktūrvienība aicina mācīties personas ar un bez invaliditātes **DARBSPĒJAS** vecumā.

Piedāvā šādus pakalpojumus:

➤ **Dienesta viesnīca** (dzīvojamās istabas, atpūtas telpas, dzīves mācības telpa ar virtuvi, veļas automāts u.c.) – maksas pakalpojums (EUR 8.50 mēnesī);

➤ **Ēdnīcas pakalpojumi** (valsts apmaksāta, 4 reizes dienā, ēdināšana personām ar 1., 2., 3. grupas invaliditāti, kuri dzīvo dienesta viesnīcā).

➤ **Individuālā sociālā rehabilitācija:** sociālās rehabilitācijas programma; masāžas; fizioterapija; ūdens procedūras.

Pieejami logopēda un zīmju valodas tulka pakalpojumi.

Pilnvērtīga brīvā laika pavadīšana: interešu pulciņi; sporta aktivitātes; bibliotēka; interneta pieslēgums.

Sadarbojas ar uzņēmējiem. Dodas mācību ekskursijās.

2018./2019. m. g. uzņemšana notiek šādās mācību programmās:

➤ apavu labotājs – jāmacās 3 gadi;

➤ virtuves darbinieks – 2 gadi;

➤ koksnes materiāla apstrādātājs – 1 gads;

➤ būvstrādnieks – 3 gadi.

(ar 7 klašu izglītību no 15 gadiem)

JAUNIEŠU GARANTIJAS programma

Šuvējs, aprūpētājs, apavu labotājs – jāmacās 1 gads.

Nepalaid garām iespēju mācīties un iegūt profesiju – pamatu tālākam darbam!

Kontakti: tel. 64307132, 26158008. Fakss 64307135

Epasts: arodskola@alsviki.lv

Plašāk par dokumentiem: www.smiltenestehnikums

Adrese: Alsviķi, Alsviķu pagasts, Alūksnes novads, LV-4333

e-pasts: arodskola@alsviki.lv

Plašāk par uzņemšanas noteikumiem un iesniegšanai dokumentiem: www.smiltenestehnikums.lv

Pieredzēto izsūtījumā nav iespējams aizmirst...

21. martā Rītausmā notika Rīgas biedrības organizēts pasākums, veltīts Komunistiskā genocīda upuru piemiņas dienai. Uz to ieradās arī 5 nedzirdīgie bijušie represētie: Rasma Šteinberga (attēlā 2. no kreisās), Velta Kleina, Ērika Skaba, Rīta Zeņķe un Andrievs Maldonis.

Katrs no viņiem pastāstīja, ko pieredzējis izsūtījumā. Varēja aplūkot arī prezentācijā ievietotās fotogrāfijas par izsūtīto dzīvi Sibīrijā.

Savās spilgtajās atmiņās dalījās arī RASMA ŠTEINBERGA, un mēs iecerējām, ka tieši viņas stāstu publicēsim "Kopsolī", veltot to Komunistiskā genocīda upuru piemiņas dienai 14. jūnijā. Izrādījās, Rasma prot ne tikai stāstīt, bet pati uzrakstījusi savas atmiņas par piedzīvoto. Publicējam šo Rasma skaudro stāstu par pieredzēto un bērniībā pārdzīvoto, kas nāk līdzī visu dzīvi!

Rasma stāsts "Tālajā zemē Sibīrijā"

Man bija 5 gadi, kad 1941. gada 14. jūnijā pl. 3 no rīta skaļi klauvējieni pie durvīm mūs uzmodināja. Tētis gāja atvērt, un vairāki bruņoti vīri ielauzās mājā. Mums lika 10 minūtes sagērbties, kaut ko paņemt līdzī un doties uz pajūgu. Mazā māsiņa raudādama iekērās mammai brunčos un neļāva iet.

Tētīm pavēlēja stāvēt mierā pie sava raktāmgalda un neko neņemt no atvilktņēm. Tētis jautāja, par ko un uz kuriem jātaisās. Vīri neatbildēja. Kūti māva gotiņas, satraukti idēja zirgi. Bērnu mazais baltpūkainais sunītis Baris sēta žēli smilksēja, mums aizbraucot.

Pusceļā tētis mēģināja iemukt mežā, bet tūlīt pretī cēlās ceļmalā esošie vīri ar ieročiem. Braucot garām tēta vecāku mājai, tikai mirklīti tētīm apsarga pavadībā ļāva no vecīšiem atvadīties.

Tā braucām ar mazu drēbju pauniņu, bez ēdiena un traukiem. Tētīm līdzī bija tikai tik, cik mugurā. Mammai līdzī bija kādi dokumenti, fotogrāfijas.

Veda mūs Valmieras virzienā. Rati uz

bruģakmeņiem kratījās. Gaili, agri pamodināti, dziedāja sēru dziesmu. Piebraucām pie Valmieras dzelzceļa stacijas, tur bija daudz pajūgu un cilvēku. Un garumgara lopu vagonu rinda.

Notika šķirošana – vīrus no ģimenēm nošķīra, sievietēm ar bērniem lika kāpt vagonos, kuru grīda bija izklāta ar salmiem. Mamma aizskrēja iedot tētīm kādu drēbju gabalu.

Mūsu vagonā bija mātes ar bērniem, vecas tantiņas, grūtnieces. Augšā bija viena lāva ar mazu, šauru lodziņu, kas deva gaismu, kad lielās vagona durvis tika aizvērtas. Pie tām ārpusē visu laiku bija zaldāts ar ieroci, kurš brauca līdzī. Neviens neatbildēja, kurp mūs ved.

Vagona vidū bija neliels caurums (ateja), kur mums nokārtoties. Vajadzības gadījumā tam apkārt turēja divus palagus, lai citi neredz. Kādā apstāšanās brīdī zaldāts izvēlējās divas dūšīgas sievas, kurām bija jāiet uz virtuvi. Viņas atnesa ķieģeļmaizi un divus palielus spaiņus. Vienā bija sāļa zupa ar biezumiem, otrā tīrs ūdens.

Tikai dažas bija paņēmušas līdzī ēdamtraukus un galda piederumus. Kad tās paēda, bļodiņas ceļoja tālāk nākamajiem. Vagonam braucot, ūdens un zupa šļakstījās. No sāļās zupas bija jādzer daudz ūdens, tas vēderus piemānīja, ka tie ir pilni.

Kam līdzī bija papīrs un rakstāmais, tie rakstīja zīmītes tuviniekiem un locīja trīsstūrīšos, kas tika izmesti dzelzceļa malā. Kādai sievietei līdzī bija pašcepta rudzu maize, kas vagonā tik kārdinoši smaržoja, ka pārējiem izraisīja siekalas. Mazie bērni plijās mātēm virsū, ka viņi arī grib maizīti. Tad visas citas sievietes lika maizes īpašnieci ēst, paslēpjoties zem segas.

Visā ceļa garumā ārā netikām laisti. Tā devāmies nezin uz kuriem. Kad tikām galā, mūs sadzina lielā aplokā ar tādu kā šķūni vidū. Sanāca apkārt vietējie ļaudis pufaikās skatīties, kādi tad fašisti atvesti. Tās mūsējās, kurām nebija nekā ēdama, lūdza viņām pienu. Mana māsiņa bija pavisam novārgusi, un viņu aizveda uz kādu medpunktu vai slimnīcu.

Visiem pakal tūlīt sabrauca vietējie zirgu pajūgos. Mēs ar māti palikām pēdējās, gaidot, vai māsiņu atvedīs atpakaļ. Kad pateica, ka viņai tur vēl jāpaliek, lūdzāmies, kaut atgrieztos. Bija palicis pēdējais vedējs – krievu vecuks ar ragavām ratu vietā, lai gan bija vasara. Sniega nebija, zirgelis pa maziebrauktu smilšainu ceļu mūs divas ar mazo pauniņu vilka smagi. Tad vecuks izmēģināja braukt pa zālī – gāja labāk.

Kad iebraucām Ačinskas rajona Gavrilovskas sādžā, mums lika izkāpt un ievākties barakā, kur priekšā vienā istabā uz dēļu lāvām ar salmiem jau bija divas mātes ar sešiem bērniem. Mūs ielika virtuvē pie lielas krievu krāsns, kur bija vienu metru plata dēļu lāva ar salmiem. Kad kurināja, uz tās krāsns bija silta gulēšana.

Pirmajā dienā pēc tālās un ilgās braukšanas likāmies gulēt, nogurušas kā lopi. No rīta visa grīda bija vienos salmos – tie bija nobiruši no lāvām. Kam līdzī bija paņemti paļagi, tos sašuvām ar rokām kopā, lai izveidotu maisus, kur sabāza salmus. Pamazām tikām pie kārtības.

Tūlīt arī meklējām, kur var dabūt ko ēdamu. Tur nebija ne veikala, ne medpunkta, ne tualetes, ne vietas, kur nomazgāties. Vajadzības nokārtojām barakas aizmugurē, kur mūsu izkārnījumus apēda vietējie suņi. Kad laida ganībās govīs, tās skrēja aplaizīt mūsu čurāšanas vietu, tā remdējot savu vajadzību pēc sāls.

Mātēm bija jāiet darbā, bērni palika barakā. Pie mūsu barakas bija mazs šķūnītis, kur govīm atveda lopbarības raušus, kas gardi smaržoja. Tos arī esmu ēdusi.

Vēlāk atveda sēru, kas bija tik skaistos gabalos kā dzintars. Ielīdu tur un pagaršoju, bet palika tik slikti, ka ar mokām izrāpoju ārā, līdz citi mani ieraudzīja gandrīz beigtu.

Māte ņēmās ar liellopiem, jāja pieguļā zirgus ganīt, no turienes atnesa kameņu šūnaino medu. Zirgus ganot, no meža vācām zarus nakts ugunskuram. Mani ņēma līdzī, un tad naktīs dabūju silti pie ugunsкура izgulēties zirgu ielenkumā. Citu dienu, kad māte dežurēja pie govīm un aitām, gulēju siltā būdiņā. Tur redzēju kādu traci, kad vilku bars rakās zem sētas, lai tiktu pie aitām! Kopā ar vilkiem arī kāds lācis pienāca. Kādu aitu arī nokoda.

Varējām dabūt arī drusku piena. Nākot uz baraku gar kartupeļu lauku, arī kādu tupeni da-

Sākumu lasiet iepriekšējā lpp.

būjam. Māte Latvijā, Kaučminde mājturības skolā bija izmācījusies par pavāri, tāpēc mums visu ko prata uztaisīt. Ja mums iedeva kilogramu miltu, tad pie mīklas maizītei labi noderēja kartupeļi un zāģu skaidas.

Mežā, pateicoties putnu izkārnījumiem, auga avenes, upenes, jāņogas. Tās žāvējām uz krāsns.

Ievogas tur lielākas nekā pie mums – tās sadauzīja miltos un cepa plātsmaizes, kas smaržoja kā mūsu ābolu un biežpiena maizes.

Sākumā no vietējiem ko ēdamu dabūjām, iemainot to pret drēbēm. No viņiem nekā prātīga nebija, ko ņemt. Ja audzēja gotiņu vai cūciņu, viņi to mēslus veda izgāzt mežā vai ceļmalā. Kad ieteicām iestrādāt dārza zemē, tad atteica, vai tad sūdos augušus viņiem būs jāēd – nē, nē, to tik ne! Tā kā zeme vispār netika mēslota, varat iedomāties, kāda raža izauga.

Mūs glāba tas, ka ēdamo atradām mežā. Tur atradām labu meža kīpoku (lakšu) vietu. Tālu iet neļāva priekšnieks. Kad atradām aveni lauku, sastapām tur arī lāci, tās ēdot. Viņš rūca, nācās iet prom. Bija ciedru koki ar lieliem čieku riem. Vēlāk atradām arī sēnes, ko savērām uz koku zariem, apkaisījām ar sāli un cepām ugunskurā kā šašlikus. Tā sešus gadus nodzīvojām lopiskos apstākļos.

Tad padzirdējām, ka sāk vākt Latvijas bērnu nosūtīšanai atpakaļ. Māte bažījās, ko bērniem vilkt mugurā. Aizgāja uz tālo veikalu ko dabūt, bet neko neatrada.

Māte bija paņēmusi līdzī un saglabājusi savu Nīcas tautastērpu, tad nu nācās to sagriezt, lai pašūtu mums abām ar māsiņu kleitiņas.

Vspirms mūs, visus bērnus, aizveda uz Krasnojarsku. Iveda nedzirdīgo skolā, izguldināja uz grīdas un paēdināja. Kad pienāca vilciens, mūs ievietoja pēdējā vagonā kopā ar daudz bērniem. Braucot šis vagona kustējās kā suņa aste. Tie, kuri gulēja uz augšējās lāvas parasti aizmigla ciešā miegā, tāpēc bieži krita zemē un sasiņās, viens bija pat beigts. Kad vilciens apstājās, lielle ātri devās izrakt bedri, kur līķi apglabāt. Atceros, tā iznāca ļoti sekla, tad vienkārši apkrāva ar akmeņiem, jo nebija laika – vilciens jau sāka kustēt.

Kad iebrucām Rīgā, mūs izvietoja kādā skolā vai bērnudrēzē, kur visiem bija jāiet mazgāties. Drēbes, kas bija mugurā, tika iemestas krāsnī, jo bija pilnas ar galvas un drēbju utīm. Tad mūs ieģērbā citās drēbēs un apavos, paēdināja un izguldināja kārtīgā gultā.

Tad izziņoja radiem, ka var braukt mūs izņemt. Atbrauca tēva jaunākā māsa. Es vēl paliku Rīgā pie radnieces, kura mani aizveda pie ausu ārsta. Bet neko līdzēt nedarēja, auss bungādiņa bija beigta, auss strutoja. Tās bija sekas Sibīrijā izslimotajam šarlakam un rozei.

Dzīvojām pie tēva māsas, kura mūs adoptēja. Skolas gaitas sākām Lenču pamatskolas 1. klasē, kad mātai bija deviņi, bet man jau vienpadsmit. Sēdēju pirmajā solā, lai varētu no lūpām nolasīt skolotāja teikto. Bet ilgi tur mācīties nesanāca, jo sākās otra izsūtīšana 1949. gada 25. martā un skolotāji skolu pameta. Māsa turpināja mācīties Cēsīs.

Kad māte atmuka uz Latviju, mēs pārvācāmies uz savām mājām un es gāju Mujānu pagasta otrajā klasē. Tur mācījies īsu laiku, jo visu skolotāju ģimeni aizveda uz Sibīriju.

Māte Valmierā aizgāja uz miliciju prasīt dokumentus un darbu, bet viņu ietupināja cietumā un pārsūtīja uz Igaru Krasnojarskas apgabālā. Tur viņa strādāja kuģu būvētavā par lodētāju, vēlāk kokzāģētavā.

Manas gaitas turpinājās dzimtenē – Valmieras Kurlmēmo skolas 5. klasē, pēc tam Rīgas skolā.

Tā gadi gāja pa dažādām skolām un dzīvesvietām, līdz iestūrēju laulības ostā, un tad manā dzīvē iestājās pārmaiņas un stabilitāte.

Mana māsa izmācījās Pienšaimniecības skolā, un, tā kā prata krievu valodu, viņu nosūtīja uz Krieviju vadīt lopus pa dzelzceļu.

No Maskavas saņēmēju ziņu, ka tēvs miris 1943. gadā Jakutskas apgabalā 32 gadu vecumā.

Ir tikai viena vēlme un cerība – lai šis šausmas, ko mēs piedzīvojām, vairs nekad neatkārtotos! ▲

Zigmārs Ungurs
Foto: Līga Pauniņa

VZ apskats

2017

VZ Nr. 206 – Visā Eiropā vienādaais saskaņotais ceļu satiksmes negadījumu paziņojums – kad un kā tas autovadītājiem jāaizpilda?

VZ Nr. 208 – Neregistrētas partnerattiecības – cik riskanti tas ir? Vai dzīvot kopā tāpat jeb pareizāk oficiāli apprecēties?

VZ Nr. 209 – Kādi ir pašlaik Latvijā valsts un pašvaldību e-pakalpojumi, kas noder dažādās aktuālās dzīves situācijās.

VZ Nr. 216 – Latvijā ik gadu ir aptuveni 10 000 jaunu insulta gadījumu. Kā atpazīt šo kaiti un novērst tās sekas?

2018

VZ Nr. 2 – Ģimenes ārstiem obligāti jālieto e-veselības sistēma. Mums jāzina – saņemot zāles uz e-receptes, aptiekā jāuzrāda ID karte vai pase.

VZ Nr. 3 – Šī gada sākumā 4 cilvēki Latvijā saslimuši ar masalām. Kopš 2014. gada neviens nebija saslimis. Bet Eiropā masalu infekcijas pieaugums sākās 2016. gadā, un no tā laika saslimuši 14 000 cilvēku.

VZ Nr. 4 – No 1. janvāra stājas spēkā grozījumi Ceļu satiksmes likumā – turpmāk automašīnām, kas jaunākas par četriem gadiem, tehnisko apskati varēs veikt ik pēc diviem gadiem.

VZ Nr. 5 – Bioloģiskā pārtika tiek ražota vai audzēta bez ķīmiskiem pesticīdiem pret kaitēkļiem, bez ķīmiskiem herbicīdiem nezāļu iztīrīšanai un bez ķīmiskiem līdzekļiem slimību apkarošanai. Šīs ķīmiskās vielas pamazām uzkrājas mūsu organismā, izraisot dažādas slimības.

VZ Nr. 8 – Šogad vairākām iedzīvotāju grupām ir nekustamā īpašuma nodokļa maksāšanas papildu atvieglojumi. Cilvēkam pašam jāvērsas savā pašvaldībā ar iesniegumu un citiem dokumentiem.

VZ Nr. 9 – Ir situācijas, kad steidzami vajadzīgs vairāk naudas, nekā mums pašlaik ir. Tādos gadījumos vienīgā izeja ir aizņemšanās. Kā to labāk izdarīt?

VZ Nr. 10 – Latvijā invaliditātes ekspertīzi veic Veselības

un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisija (VDEĀVK). Personai līdz 18 gadu vecumam invaliditāti nosaka bez iedalījuma grupās. No 18 gadu vecuma piešķir kādu no 3 grupām. Cilvēkiem ar dzirdes zudumu, ja nav citu traucējumu, piešķir 3. grupu.

VZ Nr. 12 – Kad iestājas aukstums, daudziem var parādīties saaukstēšanās simptomi: tek deguns, ir klepus un sāp acis/galva. Ja cilvēki sajūt šos simptomus, tad pirmais solis, ko viņi dara – aptiekā nopērk un dzer pretsaaukstēšanās pulveri-šus.

Tos var nopirkt bez receptes un tāpēc reizēm cilvēki tos lieto lielos daudzumos. Bet vai tie nekaitē veselībai? Kas ir šo pulveri-šu sastāvā?

VZ Nr. 13 – 14. janvārī stājas spēkā grozījumi ledzīvotāju reģistra likumā. Tie ir izstrādāti, lai nodrošinātu ziņu precizitāti un aktualitāti ledzīvotāju reģistrā, kas nodrošina vienotu ledzīvotāju uzskaiti.

VZ Nr. 15 – Kāpēc cilvēkiem rodas liekais svars? Galvenais iemesls: ar ēdienu uzņemtā enerģija pārsniedz patērētās enerģijas daudzumu.

VZ Nr. 16 – Atslodzes dienas ir lietderīgas visiem. Tajās notiek organisma attīrīšanās no toksīniem un dažādiem kaitīgiem mikroorganismiem.

VZ Nr. 18 – Kā top likumprojekts no idejas līdz pieņemšanai, kad tas top par valsts likumu?

VZ Nr. 19 – Kas kaitīgs jūsu virtuvē – par mikroviļņu krāsnī.

VZ Nr. 20 – OCTA nozīmē obligātā civiltiesiskā apdrošināšana. OCTA polise ir obligāta visiem transporta līdzekļiem, kas piedalās ceļu satiksmē.

Bet KASKO ir brīvprātīga sauszemes transportlīdzekļu apdrošināšana.

KASKO kompensēs zaudējumus, kas radušies jūsu auto, vienalga, kurš ir avārijas vaininieks. ▲

Videoziņas var noskatīties
www.ins.lv un rc.ins.lv

Sagatavoja: Zigmārs Ungurs

Hobijs, kas padarīja slavenu

Daudzi noteikti pazīst Liepājas nedzirdīgo slavenību – Juri Spēkaini – Spēkais. Viņš dzimis Liepājas Karostā 1938. gada 6. aprīlī, tātad šogad viņam apaļa jubileja – 80!

Par godu tai pie viņa ieradās LNS Informācijas nodaļas darbinieki intervēt, filmēt, fotografēt. Pēc tam visi devās kopīgi nosvinēt Liepājas biedrības 70 gadu jubileju. Bet nu pēc kārtas!

Bērnības atmiņas

Jura tēvs Ernests pēc karadienesta Liepājas zemūdeņu divīzijā turpināja dienestu kā stūresvīrs un signālists uz zemūdenes "Spīdola". Floti pārcēla uz Rīgu, un tad ģimene kādu laiku dzīvoja arī Rīgā. Kad tēvs demobilizējās, ģimene atgriezās Liepājā, bet Juris palika mācīties Rīgas Nedzirdīgo bērnu internātskolā.

PSRS laikos viņu sauca par Juri Spēkaini, bet tagad uzvārds citāds – Juris Spēkainis – Spēkais. Pats viņš skaidro, ka līdz ar Latvijas neatkarības atgūšanu ieraudzījis dokumentos, ka viņa īstais uzvārds ir Spēkainis - Spēkais, tāpēc, senčus godinot, to nomainījis. Daudzi vienkāršības dēļ viņu sauc par Spēkaini.

Jaunībā – labs sportists

Jurim bija labi rezultāti sportā, tie visātrāk "auga" vesera mešanā. Ventspilī 1963. gadā viņa šķēps aizlidoja 39,25 metrus, nodrošinot Jurim 3. sporta klasi. Pēc gada sekoja sacensības Ukrainā – ar rezultātu 43,59 m uzstādīts PSRS rekords! Jau nākamajā gadā ar 46,10 m Juris ieguva 2. sporta klasi.

Bet 1965. gadā nāca apbēdinājums. ASV notika Nedzirdīgo olimpiskās spēles, un pirms tam Juris piedalījās PSRS treniņnometnē, taču uz olimpiskajām spēlēm viņu nepaņēma, jo tika izpētīts, ka viņam ārzemēs dzīvoja radinieki.

Kad Jurim bija tikai 27 gadi, autokatastrofā

gāja bojā viņa tēvs Ernests, kurš nepieredzēja dēla tālākos panākumus sportā un darbā.

Jau 1966. gadā Juris PSRS sacensībās izpildīja 1. sporta klasi un aizmeta veseri 54 metrus, kas bija jauns nedzirdīgo pasaules

rekords. Vēl līdz šim laikam tas ir arī Liepājas pilsētas rekords. Pirms gada Nedzirdīgo olimpiskajās spēlēs pirmās vietas ieguvējam rezultāts bija tikai 50,70 m.

Kas zina, iespējams, Juris būtu kļuvis par nedzirdīgo olimpisko čempionu, ja vien piedalītos olimpiskajās spēlēs ASV. Pašlaik nedzirdīgo pasaules rekords vesera mešanā ir 63,71 metrs – tas uzstādīts 2013. gadā.

Pēc 1966. gada Jura Spēkaiņa rezultāti vairs nebija tik augsti – 54 metri palika viņa labākais sniegums.

Citas aizraušanās un darba gaitas

Dzīves gaitā Juris tuvāk izpētījis tēva arhīvu par jūrnika gaitām Latvijas karafлотē. Tas viņā pamodināja interesi par kuģniecību, un tā viņš sāka kolekcionēt kuģu attēlus un katalogus.

Viņam bija arī liela interese par kokgriešanas mākslu, jo ilgi bija strādājis par mucinieku, tad par augstas kategorijas galdnieku. Desmit gadus Juris nostrādāja Liepājas ostā par ēku uzraugu.

Tad nāca barikāžu laiks, kad viņš kopā ar darbabiedriem dežurēja pie Liepājas pasta un brauca arī uz Rīgu sargāt barikādes. Viņš apbalvots ar barikāžu piemiņas zīmi, kā arī ar sudraba goda nozīmīti "Enkurs" par labu darbu.

Kā kuģīti iedabūt pudelē

Kuģītus pudelēs Juris Spēkainis sāka izgatavot tikai, kad aizgāja pensijā. Ar modeļu izgatavošanu viņš nodarbojas kopš 1975. gada. Maz ir tādu meistarū, kas prastu šo mākslu: cauri šaurajam kakliņam iedabūt pudelē veselu burinieku ar visiem mastiem un burām. Viena modeļa izgatavošana aizņem no diviem līdz četriem mēnešiem.

Intervijā Juris atzīst, ka pirmo reizi iedabūt kuģīti pudelē izdevās kaut kā nejauši. Bet, kad nu tas reiz bija izdevies, radās neatvairāma vēlme pamēģināt vēl un vēl. Tas kļuva par viņa vaļasprieku, par spīti tam, ka darbs ar kuģu modeļošanu ir ļoti sarežģīts, prasa milzīgu pacietību, smalku apstrādi, jāmeklē piemēroti materiāli.

Juris ar saviem kuģu modeļiem ir slavens ne tikai nedzirdīgo vidū, bet visā Latvijā. Viņš ir daudzas reizes intervēts, par viņu rakstīti apraksti, pie viņa ciemojušies no TV raidījuma "Bez tabu".

Juris arī tagad visiem, kam interesē viņa mākslas darinājumi, labprāt par tiem pastāsta, reizēm apmeklē arī biedrību un tiekas ar saviem biedriem kādā pasākumā.

Reiz tikšanās laikā ar skolēniem Juris atklāja savu noslēpumu, kā var kuģus iemānīt pudelēs. Izrādās – meistars vispirms burinieku izgatavo ar nolaistiem mastiem, pie kuriem piestiprinātas buras. Kad modelis jau ievietots pudelē, Juris mastus un buras paceļ. Tāds tas noslēpums!

Ja kādam tas šķiet vienkārši vai interesanti, lai pamēģina pats! ▲

Zigmārs Ungurs
Foto: Juris Grundulis

Par izmaiņām invaliditātes noteikšanā bērniem

Šī gada 18. maijā stājās spēkā grozījumi Ministru kabineta noteikumos Nr. 805 par prognozējamās invaliditātes, invaliditātes un darbspēju zaudējuma noteikšanu.

Līdz šim tikai dažos gadījumos bērnam invaliditāti varēja noteikt uzreiz līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai.

Turpmāk visiem bērniem ar stabiliem un neatgriezeniskiem funkcionēšanas ierobežojumiem neatkarīgi no to pakāpes kārtējā ekspertīzē **noteiks invaliditāti līdz pilngadības sasniegšanai, ja invaliditāte jau bijusi noteikta nepārtraukti vienu vai vairāk gadu.**

Tagad arī tiem bērniem, kuriem līdz šim pirmajā vai vairākās atkārtotās ekspertīzes reizēs nav noteikta invaliditāte līdz 18 gadu vecumam un tomēr ir stabili un neatgriezeniski funkcionēšanas ierobežojumi, **noteiks invaliditāti līdz pilngadībai bez atkārtotas ekspertīzes.** Tas atvieglos dzīvi daudzām ģimenēm.

Tāpat vecākiem dokumenti vairs nav jāsniedz atkārtoti, bet ar iesniegumu jāgriežas

Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijā par valsts sociālo garantiju nodrošināšanu bērnam līdz pilngadības sasniegšanai.

Ģimenē piedzimis bērns. Šeit 2 gadījumi, kā jārikojas nedzirdīga bērna vecākiem. Skaidro VDEĀK speciāliste GUNA DZENE!

1. gadījums: Ja bērnam vēl nav piešķirta invaliditāte

1) Vispirms ar bērnu jānododas pie sava ģimenes ārsta, kurš nosūta uz dzirdes pārbaudi Latvijas Bērnu dzirdes centrā, kur tiek apstiprināta slimības diagnoze – vājdzirdība (vidēji smaga (3.) un smagāka (4.–5.) pakāpe).

Var doties arī uzreiz pie ārstējošā ārsta otolaringologa vai Bērnu dzirdes centra speciālista, lai dzirdes pārbaudē apstiprinātu vājdzirdību (vidēji smaga – 3. pakāpe) un smagāka – 4.–5. pakāpe).

2) Ārsts (ģimenes, otolaringologs vai Latvijas Bērnu dzirdes centra speciālists) sagatavo un izsniedz vecākam nosūtījumu (f. Nr. 088 u) uz Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisiju (VDEĀK). Nosūtījumā ietverti dati par bērna veselības stāvokli (speciālistu slēdzieni, audiogramma).

Aizpildītu nosūtījumu Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijai (var atnest un iesniegt personīgi vai arī nosūtīt pa pastu kopā ar personisku iesniegumu/lūgumu veikt bērnam invaliditātes ekspertīzi. Nav nepieciešama bērna klātbūtne.

3) Ekspertīzes komisija mēneša laikā iepazīsies ar iesniegtiem dokumentiem, izvērtēs

bērna fizisko un psihisko spēju ierobežojuma pakāpi. Komisijas sagatavoto lēmumu vecāki var saņemt uz vietas VDEĀK telpās (Rīgā, Ventspils ielā 53) vai pa pastu, norādot savu adresi iesniegumā.

2. gadījums: Ja invaliditāte jau piešķirta uz mazāk nekā līdz 18 gadiem

1) Mēnesi pirms jau iepriekš noteiktās invaliditātes beigām vecākam ar bērnu vai bez bērna jānododas pie sava ģimenes ārsta vai uz Latvijas Bērnu dzirdes centru, kur jāsaņem jauns nosūtījums uz Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisiju (f. Nr. 088 u) ar pievienotu LOR speciālista slēdzienu un audiogrammu (**ja tie jau ir, izmeklējumus nav nepieciešams atkārtot**).

2) Aizpildīto nosūtījumu var nodot personīgi Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu komisijai Rīgā, Ventspils ielā 53 vai nosūtīt pa pastu kopā ar iesniegumu/lūgumu veikt bērnam invaliditātes ekspertīzi. Nav nepieciešama bērna klātbūtne.

Vecāki mēneša laikā saņems lēmumu – personīgi uz vietas VDEĀK vai pa pastu, iesniegumā norādot savu adresi.

Ja bērnam mainās funkcionēšanas ierobežojumu smaguma pakāpe, vecāki var iesniegt pieprasījumu uz atkārtotu ekspertīzi.

Invaliditātes noteikšanas kārtību gan bērniem, gan pieaugušajiem regulē Invaliditātes likums un Ministru kabineta noteikumi, kas tagad ietver arī iepriekš paredzamu invaliditāti ar slimības vai traumas radītiem funkcionēšanas ierobežojumiem. ▲

Par iebraukšanu Jūrmalā 2018. gadā

No 1. aprīļa atkal par transportlīdzekļa (TL) iebraukšanu Jūrmalā būs jāmaksā. Iebraukšanas maksa vienai dienai ir nemainīga – divi eiro. Bet šogad ir ieviestas citas izmaiņas.

Iebraukšanas maksu var samaksāt arī **pēc iebraukšanas pilsētā.** Bet caurlaidei obligāti jābūt nopirktai tam datumam, kad TL iebraucis Jūrmalā – ar dienas caurlaidi Jūrmalā tagad **var iebraukt neierobežotu reižu skaitu**

tajā datumā (līdz pl.23.59), kad caurlaide iegādāta.

Vienas dienas caurlaidi pirms došanās uz Jūrmalu var nopirkt mājaslapā www.visitjurmala.lv. To var izdarīt vairākas dienas iepriekš vai pat tajā pašā dienā, aizbraucot mājās, tad maksājums jāveic līdz pl. 23.59.

Šogad ir arī nedēļas caurlaide, kas maksā 10 eiro un derīga septiņas dienas neierobežotam iebraukšanas reižu skaitam septiņu dienu laikā.

Uzmanību! Gan vienas dienas, gan ilgtermiņa caurlaide derīga **tikai konkrētam TL**, kura reģistrācijas numurs norādīts, pērkot caurlaidi.

Ja Jūrmalā grib būt vairākas dienas neizbraucot, tad jāiegādājas tikai viendienas caurlaide **tam datumam, kad TL iebraucis pilsētā**, un tajā var uzturēties neierobežotu dienu skaitu. Bet, ja tomēr izbrauc no Jūrmalas, tad, atgriežoties pilsētā, caurlaide atkal

jāiegādājas. **Sods par iebraukšanu Jūrmalā bez caurlaides ir 50 eiro.**

Autostāvvietas, kur tās atļautas, ir bez maksas, izņemot privātās.

Iebraukšanas nodeva **nav jāmaksā elektromobilijiem un tiem TL, kuri pielāgoti vadītājam invalīdam.** No nodevas samaksas atbrīvoti arī TL, kas pārvadā I grupas invalīdus, bērnus invalīdus, kā arī invalīdus, kuriem apgrūtināta pārvietošanās. Iebraukšana tomēr jāreģistrē portālā www.epakalpojumi.jurmala.lv vai pašvaldības policijā Dubultu prospektā 2.

Bez maksas var iebraukt, ja Jūrmalā deklarēta dzīvesvieta vai pieder nekustamais īpašums – tad reģistrācija notiek automātiski.

Par to visu skatiet videoziņu zīmju valodā LNS mājaslapā, bet vēl plašāk šeit: https://jurmala.lv/lv/sabiedriba/caurlaides_2018/ ▲

Liepājā projekts rit pilnā sparā

LNS Liepājas reģionālajā biedrībā notiek projekta "Lai staro dzīvesprieks mūsu Liepājā!" realizācija.

Sākušās rokdarbu nodarbinības. Par šo nodarbinību ciklu projekta vadītāja Gundega Paņko saka: "Kopā sanākšana ir mūsu nepieciešamība, mēs atbalstām cits citu, izvērtējam paveikto – kā saliktas krāsas rotās, cik tehniski pareizs ir veikums."

Visi čakli strādāja, darinot baltus priekšautus Liepājas dejtāju iznācienam Nedzirdīgo amatiermākslas festivālā.

Bet tas nav viss – liepājnieki apgūst arī ēst gatavošanas mākslu, piedaloties kulinārijas un konditorijas nodarbībās "Latvju senču ēdieni" ar mērķi pilnveidot zināšanas un prasmes latviešu tradicionālo ēdienu gatavošanā.

Visi Liepājas RB biedri laipni lūgti piedalīties minētajās nodarbībās.

Projektu "Lai staro dzīvesprieks mūsu Liepājā!" finansē Liepājas pilsētas pašvaldība un līdzfinansē LNS sadarbības partneris SIA "LNS Rehabilitācijas centrs". ▲

Ventspilnieki draudzējas ar dzīvniekiem

9. jūnijā Ventspils RB biedri apmeklēja Mini Zoo „Buki”, kur izmantoja ie-

spēju aplūkot dažādas dzīvnieku un putnu sugas, sākot vienkārši ar kazām, zosīm un vistām un beidzot ar kamieli, alpakām, emu, poniju un citiem dzīvniekiem.

Paldies Mini Zoo „Buki” gidei, kura visu labi izrādīja un prata katru dzīvo radību spilgti noraksturot. ▲

Dienas centra klienti ceļo pa Kurzemi

Dienas centra "Rītausma" 26 klienti 7. jūnijā devās vienas dienas ekskursijā uz Kurzemi. Kā pirmo pieturas punktu viņi izvēlējās Pūres šokolādes muzeju.

Gids iepazīstināja ar muzeja vēsturi, šokolādes tapšanas tradīcijām, saldumu izgatavošanas procesu. Vērā ņemams gida teiktais – šokolāde domāta visiem, lai priecātos par dzīvi.

Nākamais bija Zantes cietokšņa muzejs ar faktiem par Kurzemes vēsturi no akmens laikmeta līdz mūsu dienām. Savukārt brīvdabas ekspozīcijā grupa apskatīja restaurētos ierakumus, bunkurus un smago kara tehniku.

Pēc tam grupa devās uz "Kangariem" – uz gliemežu audzētavu. Laipnā saimniece piedāvāja ievārījumus no pašu audzētām ogām un dārzeņu mērcei.

Pēdējais pieturas punkts bija ģimenes uzņēmums – Aba-

vas vīna darītava. Saimniece piedāvāja degustēt vairākus vīnus. Ļoti interesanta garša bija vīnam no āboliem un apiņiem. ▲

Garšīga ekskursija Smiltenes pusē

27. aprīļa rītā 17 smiltenieši un alūksnieši devās daudzsoļošā braucienā pa Smiltenes un Beverīnas novadu ar 4 apskates objektiem.

Jau pirmais objekts solījās būt salds! Saldumu ražošanas ceļā šokolāde smaržoja neatvairāmi un to drīkstēja arī garšot, jo – šokolāde, lūk, ir veselīga un pat palīdz notievēt! Katram bija arī jāpastrādā, pagatavojot sev šokolādes tāfelītes, ko drīkstēja ņemt līdzi par našķi mājīniekiem.

Tālāk grupa devās uz slaveno maizes ceptuvi pie Donu saimnieces Blomē Ilzes Briedes. Jau ienākot namā, uz galda bija pašu ceptā maize, pašu sviestiņš ar zaļumiem, kaņepju aizdars, medus, speķītis. Saimniece stāstīja par ēku, par tās vēsturi, piedzīvotām grūtībām un arī prieku, cepot maizīti.

Raunā grupu sagaidīja SIA "Latvijas Ķiploks" īpašniece. Viņa pastāstīja par ķiploka pārvērtībām, un sākās neparastākais – viesi dzēra ķiploku tēju, ēda ķiploku konfektes, ķiplokus medū, ķiplokus ar gaiļenēm utt. – viss degustācijas galds bija ar ēdamo no

ķiplokiem.

Noslēgumā – brīdis pie Raudas Staburaga! ▲

Ielīgošana Rīgā un...

20. jūnija pēcpusdienā Rītausmā uz Līgo/Jāņu dienas pasākumu sanāca ap 65 līgotāji. Smaržas no jāņuzālēm un pašu salasītām pļavu puķēm piepildīja ne tikai kopīgās mūsmājas, bet arī visu sirdis.

Uz galda netrūka cienastu. Bija plaša, jautra svētku programma, kuru atklāja Jāņu saimniece Santa ar savām trim līgotājām – Elfu, Skaidrīti un Līgu. Notika prezentācija par tēmu „Kopsim latvisko tradīciju”, pēc tam – latviešu tautas dejas, līgodziesmas, spēles, krustvārdu mīklu un anekdošu konkurss. Līgas un Jāņi saņēma mazas dāvanīgas vārda dienā.

PALDIES visiem! Kopā mums izdevās! Prieku, līksmi līgo svētkos! ▲

...Ventspilī

16. jūnijā mūsu biedri sirsniņi ielīgoja Jāņus pie jūras. Sākumā jūras krastā no akmeņiem izveidoja vārdu "Līgo".

Pēc tam pie ugunsкура veica dažādus rituālus, pamielojās ar tradicionāliem ēdieniem, gāja rotaļās. ▲

Plašāk skat: LNS mājaslapas biedrību un citas ziņu sadaļā.

Ziņas sniedza: Karīna Pavlova, Ainārs Ostvalds, Ina Rutkovska, Sigita Ķikure, Anita Ceple, Ritma Egle, Santa Kesenfelde.

Īpašie sveicieni

*Veselību stipru, gaitu allaž ģipru,
Brīnišķīgu omu, tūkstoš labu domu,*

❖ LNS valde sveic Latvijas Nedzirdīgo savienības Goda biedru **VALDI KRAUKLI** ļoti īpašā un ļoti apaļā jubilejā (23.06)! Dzīvo sveiks un vesels!

*Zaļš ozols aug pie zilās jūras,
Kas zied ar ziliem ziedīņiem.
Tur divi mīļi sēdējuši,
Kas mūžam šķirties nedomā.*

❖ Īpašais sveiciens **Ritai un Visvarim Jēkuliem** 55. kāzu gadadienā (22.06)! Izturību un sauli sirdī vēlu jums!

Anita no Liepājas

Līdzjūtības

*Viss sadrūp laiku vēsā zībā,
Lai celtos atkal liels vai mazs.*

✦ Valmieras RB biedri izsaka dziļu līdzjūtību **Guntas Teteres** ģimenei, zaudējot dēlu.

*Ir tumsa nodzēsusi silto liesmu
Vēl grūti aptvert to, cik zudums liels.*

✦ Izsakām dziļu līdzjūtību **Alīnai Valenikai**, audzētēvu mūžībā pavadot.

LNS Ventspils RB

*Mēs klusējot paliekam savā vietā –
Vēji šalko un mierina mūs.
Bet tava vieta, kas bija tev dzīvē,
Ir, bija un vienmēr būs...*

✦ Skumju brīdī, atvadoties no dzīvesbiedres un mammas **Guntas Jurševskas**, esam kopā ar mūsu biedriem Arni Jurševski, Guntaru Jurševski un citiem tuviniekiem.

LNS Kuldīgas RB biedri

Baltijas nedzirdīgie sacenšas Salaspilī

19. maijā pie mums Latvijā, Salaspilī notika tradicionālās triju Baltijas valstu sacensības vieglatlētikā. Pēc 25 gadu pārtraukuma pagājušajā gadā pirmās sacensības norisinājās Igaunijas pilsētā Tartu. Tradīcija jāturpina!

Atklāšanā plīvoja visu 3 Baltijas valstu karogi. Sacensības notika 6 disciplīnās – skriešanā 60m, 100m, 200m, 400m; tāllēkšanā un lodes grūšanā. Uz starta devās dažādu paaudžu atlēti trijās vecuma kategorijās – pieaugušie, jauniešus un jaunieši, meitenes un zēni.

Latviju pārstāvēja 36 sportisti, Igauniju 16 un Lietuvu 13 sportisti.

Jaunie sportisti ieguva lielisku pieredzi, startējot šāda līmeņa sacensībās. Mūsu sportisti izcīnīja 28 medaļas (8 zelta, 11 sudraba un 9 bronzas). Jaunās paaudzes atlēti sasniegta personiskos rekordus vai-

rākās vieglatlētikas disciplīnās. Varējām pārliecināties, ka mūsu sportisti ir fiziski labi sagatavoti un līdzvērtīgi var sacensties ar vienaudžiem no citām valstīm.

Meiteņu un zēnu grupā no mūsējiem labākos rezultātus uzrādīja Sintija Ozola (60m, 200m un tāllēkšana), Mārtiņš Strožs (60m, 200m un tāllēkšana), Markuss Ādleris (60m, 200m un tāllēkšana), Patrīcija Marija Tīļa (60m un 200m), Amanda Ozola (60m un tāllēkšana), Adelīna Smirnova (200m un tāllēkšana), Marija Ļūjāka (60m un 200m), Kristofers Kraze (60m un 200m) un Ingus Luste (tāllēkšana).

Jauniešu grupā – Artis Ozols (100m un 400m), Paulis Kalniņš (lodes grūšana), Ralfs Liepiņš (100m, tāllēkšana un lodes grūšana) un Herberts Misa (100m un tāllēkšana).

Pieaugušo grupā – Māris Grēniņš (100m, tāllēkšana un lodes grūšana), Sergejs Soklakovs (100m un tāllēkšana), Ilze Āre (400m, tāllēkšana un lodes grūšana) un Gunita Širante (100m, 400m un lodes grūšana).

Sacensību jaunākais dalībnieks bija 1. klases skolnieks, bet vecākais – 56 gadus vecs skrējējs.

Līdzīga līmeņa sacensības 2019. gadā plānots organizēt Lietuvā, lai turpinātu popularizēt vieglatlētiku starp nedzirdīgiem sportistiem.

Rezultātus var apskatīties internetā: http://lnsf.lv/wp-content/uploads/2018/05/The-2nd-Baltic-Deaf-Athletics-Match_result_2.pdf ▲

Liene Kleina - Brūvere
Foto: no LNSF arhīva

Artis Vazdiķis – sporta meistarkandidāts peldēšanā

25. – 26. maijā, Ķīpsalas peldbaseinā norisinājās Latvijas Jauniešu un junioru čempionāts 50m peldēšanā, kas vienlaikus bija arī Pasaules jaunatnes II olimpisko spēļu kvalifikācijas sacensības.

Čempionātā, kurā startēja jaunieši vecumā līdz 18 gadiem, savu dalību bija pieteikušas 22 komandas no Latvijas un 5 ārvalstu klubi, kas pārstāvēja Igaunijas un Lietuvas sporta federācijas. Kopumā sacensībām bija reģistrēti 506 dalībnieki, kas cīnījās par čempionāta medaļām divās grupās – junioru un

jauniešu vecuma.

No mūsējiem sacensībās startēja arī nedzirdīgais peldētājs Arturs Vazdiķis. Viņš individuāli piedalījās 2000. – 2002. gadā dzimušo junioru grupā, trenera Andreja Ostrovska vadībā pārstāvējot klubu "BJSS Rīdzene – Zieņniekkalns".

Jau pirmajā dienā Arturs izcīnīja iespēju kļūt par sporta meistarkandidātu peldēšanā, iegūstot 100m brīvajā stilā 18. vietu 56 zēnu konkurencē.

Latvijas Peldēšanas federācijas normatīvi nosaka, ka 50m sporta meistara kandidāta rezultātam jābūt 57.60. Arturs to izpildīja ar rezultātu 57.51.

Otrajā dienā Arturs startēja 50m un 200m brīvajā stilā. 50m brīvā stila distancei 66

zēnu konkurencē viņš kvalificējās ar rezultātu – 26.44 sekundes, bet 200m brīvajā stilā ar rezultātu 2:07.91 viņš ieņēma 9.vietu. 200m brīva stila distancē Artim pietrūka 2 sekundes līdz meistarkandidātam.

Artis jau piedalījies arī 94. atklātajā Latvijas čempionātā 19. – 21. jūnijā Rīgā.

Novēlēsim Artim Vazdiķim arī veiksmīgus startus 12. Eiropas Nedzirdīgo peldēšanas čempionātā, kas norisināsies 2. – 7. jūlijā Ļubļinā, Polijā!

Plašāku informāciju par sacensību rezultātiem var iegūt Latvijas peldēšanas federācijas mājaslapā: www.swimming.lv ▲

Iveta Kraze
Foto: no LNSF arhīva

Mūsējie boulingisti startē Eiropā

11. Eiropas Nedzirdīgo boulinga čempionāts notika Vācijā, Minhenē no 25. maija līdz 2. jūnijam. No Latvijas piedalījās 6 vīrieši un 2 sievietes. Sportistu sagatavošanās periodā un sacensību laikā par izlases treneri strādāja Karīna Maslova. Komandas pārstāvis uz sacensībām bija Guntars Beisons.

Komandu cīņā vīriešu konkurencē Latvi-

jai 12. vieta ar vidējo rezultātu 181.20.

Komandā startēja Ģirts Gabrāns, Māris Dukurs, Guntars Beisons, Jānis Naļivaiko un Vladimirs Lagunovs. Bet Ainārs Gilberts startēja individuāli.

Latvijas meitenes Ilona Ozola un Anita Valdmane spēlēja individuāli.

Neviens no mūsu vīriešiem un sievietēm neiekļuva "Masters" turnīrā.

Kopvērtējumā 24 spēļu sērijā visaugstāk

bija V. Lagunovs ar 42. vietu (vid.rez. 193.21), tālāk seko G. Gabrāns – 65., J. Naļivaiko – 67., M. Dukurs – 69., G. Beisons – 100., A. Gilberts – 107. vietā.

Sieviešu konkurencē kopvērtējumā labāk veicās A.Valdmanei, izcīnot 29. vietu. I. Ozolai – 63.vieta.

Plašāk par rezultātiem – LNSF mājaslapā. ▲

Iveta Kraze

Pasākumi biedrībās jūlijā

SMILTENĒ

- 05., 19.07 Informācijas diena
- 12. 07 pl.12 Nedzirdīgo ziņas
- 26. 07 pl.12 Pārrunas
- 28. 07 IK "Soļos marš" – Iepazīsti Smiltenes novadu

ALŪKSNE

- 3., 10. 07 pl.12 Laikrakstu apskats
- 13. 07 pl.12 Pārrunas

VALMIERĀ

- 5. 07 pl. 14 Laikrakstu apskats
- 11. 07 pl. 12 Kolektīvs apmeklējums uz Gaujas tramvaju
- 12. 07 pl. 14 IK Ingas virtuve
- 14. 07 pl. 12 Boccia spēles Rubenē

RĒZEKNĒ

- 3.07 pl. 13 Avīžu/žurnālu koplasišana
- 5.07 pl. 12 Gribam visu zināt!
- 5. 07 pl. 14 Galda spēļu diena
- 10. 07 pl. 13 Interesanti fakti
- 12. 07 pl. 12 Izziņas gājiens "Iepazīsim pilsētu!"
- 17. 07 pl. 12 Avīžu/žurnālu koplasišana
- 21., 22. 07 pl. 10 Sporta spēles "Vasals sportā!"
- 24. 07 pl. 14 Senioru pēcpusdienu
- 28. 07 pl. 10 Bērniņas svētki

DAUGAVPILĪ

- 03. 07 pl. 13 Laikrakstu apskats
- 05. 07 pl. 13 Informācija par nedzirdīgo dzīvi
- 10. 07 pl. 13 IK "Nezinīši"
- 12. 07 pl. 13 Laikrakstu apskats

KULDĪGĀ

- 2. 07 pl. 10 Foto izstāde "Līgo svētki manā sētā"
- 5., 19. 07 pl. 10 Dejas un kustības
- 15. 07 pl. 20 Dalība Kuldīgas Dzīru gājienā
- 17. 07 pl. 12 Informatīvā diena
- 21., 22. 07 pl. 10 Tūrisma dienas

VENTSPILĪ

- 5. 07 pl. 11 Laikrakstu/žurnālu apskats
- 10. 07 pl. 18 Pārrunas par zivīm
- 12. 07 pl. 11 IK Kulinārija
- 17. 07 pl. 18 Pārrunas par brīvdienām
- 19. 07 pl. 11 Jaunumi pasaulē.

LIEPĀJĀ

- 3., 10., 17., 24., 31.07 pl. 12 Laikrakstu/žurnālu apskats
- 5., 12., 19., 26.07 pl. 18 Deju nodarbība
- 12., 26.07 pl. 11 Kulinārijas/konditorijas nodarbība
- 10., 24.07 pl. 14 Rokdarbi
- 17. 07 pl. 13 Jaunumi LNS mājaslapā un "Kopsolī"
- 25. 07 pl. 11 Nūjošana

Pasākumi biedrībās augustā

RĪGĀ

- 8.15., 22., 29. 08 pl. 16. 30 Par aktuāliem notikumiem Latvijā un pasaulē

PLĀVIŅĀS

- 18. 08. pl. 12 Tematiskais pasākums "Vasaras labumi"

SMILTENĒ

- 2., 30. 08 pl.12 Informācijas diena
- 16. 08 pl. 12 Atpūtas pasākums – Smiltenes biedrības dzimšanas diena
- 18. 08 pl. 12 Senioru izbraukums „Ar interesi Rīgā”

ALŪKSNE

- 1., 28. 08 pl.12 Pārrunas
- 7. 08 pl.12 Nedzirdīgo ziņas
- 21. 08 pl.12 Laikrakstu apskats
- 24. 08 pl.12 Alūksnes biedrības dzimšanas diena

VALMIERĀ

- 7., 14., 21., 28.08 pl. 15. 30 Dejas un kustības
- 2. 08 pl. 14 Laikrakstu apskats
- 9. 08 pl. 14 Pārrunas
- 11. pl. 7 Pieredzes apmaiņas brauciens uz Daugavpils RB
- 12. 08 pl. 8 Ekskursija
- 16. 08 pl. 14 Informācija par nedzirdīgo dzīvi
- 18. 08 pl. 9.48 Kolektīvs izbrauciens uz Cēsīm
- 23. 08 pl. 14 Informatīvs pasākums
- 25. 08 pl. 7 Ekskursija uz Peipusa krastu
- 30. 08 pl. 14 IK Ingas virtuve

RĒZEKNĒ

- 1. 08 pl. 13 Avīžu/žurnālu koplasišana
- 3. 08 pl. 12 Informācija

- 4. 08 pl. 11 Izziņas brauciens uz Preiļiem
- 7. 08 pl. 13 Mutvārdu žurnāls "Gribam visu zināt"

- 9. 08 pl. 12 Interesanti fakti
- 11. 08 pl. 11 "Jaunatnes diena"
- 14. 08 pl. 12 Mutvārdu žurnāls "Gribam visu zināt"

- 16. 08 pl. 12 Avīžu/žurnālu koplasišana

DAUGAVPILĪ

- 7., 28.08 pl. 13 Laikrakstu apskats
- 9. 08 pl. 13 Lekcija
- 14. 08 pl. 13 Informācija par nedzirdīgo dzīvi
- 16. 08 pl. 13 IK "Nezinīši"
- 21. 08 pl. 13 Ekskursija pa pilsētu
- 23. 08 pl. 13 Sporta spēle

VENTSPILĪ

- 4. 08 pl. 11 Pilsētas svētki
- 7. 08 pl. 18 Pārrunas par nedzirdīgo dzīvi
- 9., 30.08 pl. 11 Laikrakstu/žurnālu apskats
- 14. 08 pl. 17.30 IK "Sports"
- 16. 08 pl. 10 IK "Kulinārija"
- 17. 08 pl. 18 Atpūtas pikniks
- 21. 08 pl. 11 Informācija
- 23. 08 pl. 14 Jaunumi pasaulē
- 28. 08 pl. 17.30 Projekta "LNS darbības stiprināšana – 2018" aktualitātes

LIEPĀJĀ

- 2.,9.,16.,23. 08 pl. 18 Deju nodarbība
- 7., 14., 21., 28. 08 pl. 12 Laikrakstu/žurnālu apskats
- 7., 21. 08 pl. 14 Rokdarbi
- 9., 23. 08 pl. 11 Kulinārijas nodarbība
- 28. 08 pl. 13 Jaunumi LNS mājaslapā un "Kopsolī"
- 29. 08 pl. 11 Nūjošana

Mīļi sveicam!

Nevajag skaitīt gadus,
Kuri aulēkšiem skrien –
Gadus tāpat kā naudu,
Noturēt nespēj neviens.
Sirsnīgi sveicam jūlija un augusta jubilārus!

JŪLIJĀ DZIMUŠIE:

Rīgas biedrībā

- 1. 07 RAISA LAPSA
- 4. 07 GAIDA MARTUNELE
- 5. 07 BAIBA MAČTAMA
- 6. 07 VALĒRIJS SMIRNOVS
- 7. 07 JELENA KAMPĀNE
- 17. 07 LAIMA ZARIŅA
- 18. 07 TATJANA JAHIMČIKA
- 23. 07 HEĻA GOTLĪBA
- 27. 07 VERA BABIŠKO
- 29. 07 GAIDA ZAČA
- 29. 07 NINA KĻAVIŅA
- 31. 07 ANATOLIJS JERMOLOVIČS

Ventspils biedrībā

- 11. 07. ERNESTS LEMBERGS

Smiltenes biedrībā

- 3. 07. MĀRIS KEIŠS
  - 28. 07. VIKTORS ŅEKRASOVŠ
- #### Liepājas biedrībā
- 17. 07. ARMANDS DIRNĒNS
  - 22. 07. ZAIGA JOCE

AUGUSTĀ DZIMUŠIE:

Rīgas biedrībā

- 3. 08 JEĻIZAVETA ĻISIVŅENKO
  - 7. 08 EMĪLIJA BALTIŅA
  - 9. 08 OĻEGS HOMIČS
  - 11. 08 JĀNIS SPRINCIS
  - 16. 08 MIERVALDIS BIRMANIS
  - 17. 08 TATJANA KAIDAŠS
  - 19. 08 ALOIZS BRIŠKA
  - 20. 08 ROLANDS KELLE
  - 31. 08 ZINĀDA PANTJA
- #### Valmieras biedrībā
- 25. 08 ANTONS BĒRZIŅŠ

Uzmanību Zelta pāriem!

17. augustā Rīgas svētku ietvaros notiks svinīga apsveikuma ceremonija laulātiem pāriem, kuri laulībā stājušies 1968. gadā un šogad atzīmē savas Zelta kāzas.

Rīdziniekiem, kuri vēlas piedalīties pasākumā, par to jāziņo Rīgas Dzimtsarakstu nodaļai, zvanot pa tālruni 67181261 darbdienās no pl. 11 līdz 15.

Pieteikšanās līdz 2018. gada 1. augustam. Nenokavējiet!

**Nākamais numurs
24. augustā**